

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
MENADŽMENT TURIZMA I SPORTA

ANITA SABOL

TURISTIČKE REGIJE SLOVENIJE

ZAVRŠNI RAD

ČAKOVEC, 2015.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
MENADŽMENT TURIZMA I SPORTA

ANITA SABOL

TURISTIČKE REGIJE SLOVENIJE
TOURIST REGIONS OF SLOVENIA

ZAVRŠNI RAD

Mentor:

Mihaela Mesarić, prof.

ČAKOVEC, 2015.

Sadržaj

1. UVOD.....	1
2. CILJ RADA.....	2
3. MATERIJALI I METODE.....	2
4. GEOGRAFSKE KARAKTERISTIKE SLOVENIJE	2
4.1. Prirodne karakteristike	3
4.1.1. Geomorfološke karakteristike	3
4.1.2. Klima.....	4
4.1.3. Hidrogeografske karakteristike	5
4.1.4. Biološka raznolikost.....	5
4.2. Društvene karakteristike	6
4.2.1. Upravno-teritorijalna podjela	6
4.2.2. Demografske karakteristike.....	7
4.2.3. Gospodarske karakteristike	8
4.2.4. Promet	8
5. TURISTIČKE REGIJE SLOVENIJE	9
5.1. Pojam turističke regije	10
5.2. Alpe.....	12
5.2.1 Julijske Alpe.....	12
5.2.2. Karavanke.....	15
5.2.3. Kamniško-Savinjske Alpe.....	15
5.2.4. Pohorje	16
5.3. Predalpska regija.....	20
5.3.1. Ljubljana.....	20
5.3.2. Celje	24
5.3.3. Maribor.....	28
5.4. Primorje	30
5.4.1. Portorož.....	31
5.4.2. Piran	32
5.4.3. Ankaran	34

6. TURIZAM SLOVENIJE.....	35
6.1. Planinski i ski turizam.....	35
6.2. Zdravstveni turizam (spa, wellness, toplice).....	37
6.3. Osnovni turistički pokazatelji	40
7. ZAKLJUČAK.....	43
8. LITERATURA I IZVORI	45
PRILOZI	

Sažetak

Ovim radom nastoji se prikazati Slovenija kao važna turistička destinacija Europe. Turizam za Sloveniju predstavlja važnu gospodarsku granu i razvojnu nišu. Turističke regije Slovenije pružaju pregršt različitih ponuda i razvijeni su različiti oblici u turističkim regijama. Raznolika ponuda je preduvjet za privlačenje domaćih i stranih turista.

Rad je strukturiran na način da se u uvodu definiraju osnovni turistički pojmovi i razvoj modernog turizma u Sloveniji. Rad se nastavlja formalnim cjelinama u kojima se iznosi cilj rada te materijali i metode. Nadalje su iznesene geografske karakteristike Slovenije. U prirodnim karakteristikama detaljno su opisane geomorfološke karakteristike, klima, hidrogeografske karakteristike i biološka raznolikost, dok je u društvenim karakteristikama navedena upravno-teritorijalna podjela, demografska i gospodarska karakteristika. Najznačajnija za rad je peta cjelina koja obrađuje pojam turističke regije te su iznesene turističke regije Slovenije, a to su Alpe, Predalpska regija i Primorje. U svakoj od njih navedene su i opisane najznačajnije turističke destinacije sa svojim turističkim znamenitostima i atrakcijama. Šesta cjelina donosi turizam Slovenije u kojem su detaljnije opisani specifični oblici turizma za tu zemlju, a to su planinski i ski turizam te zdravstveni turizam te se u dijelu daje osvrt na osnovne turističke pokazatelje. Na kraju iznesen je zaključak.

1. UVOD

Turizam je skup odnosa i pojava koje proizlaze iz putovanja i boravka posjetitelja nekog mjesta, ali se tim boravkom ne zasniva stalno prebivalište i ako s takvim boravkom nije povezana nikakva gospodarska djelatnost. (Pirjevec i Kesar, 2002, 5; prema Hunziker i Krapf, 1942)

Prema definiciji Svjetske turističke organizacije (WTO) turizam je skup odnosa i pojava vezanih za aktivnosti osoba, koje putuju i borave u mjestima izvan uobičajene sredine, i to neprekidno do najviše godine dana, radi provođenja slobodnog vremena, poslovnih i drugih razloga (Galičić, 2014).

Turistička destinacija je prema mišljenju autora Vukonić i Čavlek (2001) „svako odredište turističkoga putovanja, od samostalnoga turističkoga objekta, aerodroma ili luke do turističkoga mjesta, regije ili zemlje. U kontekstu modernoga teorijskog shvaćanja, pod pojmom turistička destinacija razumije se širi, integrirani prostor, koji svoj turistički identitet gradi na koncepciji kumulativnih atrakcija, koje su zbog doživljaja koje omogućuju i s dodatnom turističkom infrastrukturom prostor intenzivnog okupljanja turista“.

Slovenija je u vrlo kratkom vremenu postala jedna od najrazvijenijih tranzicijskih država, zbog čega je ubrzo postala članica Europske Unije. U turističkom pogledu, Slovenija je slabije razvijena od drugih alpskih zemalja, a izdvajaju se tri turističke regije: Alpe, Predalpska regija i Primorje. Slovenski se turizam ponajprije temelji na valorizaciji atraktivnih prirodnih faktora – geomorfoloških, klimatskih i hidrogeografskih – dok su atraktivni društveni faktori u drugom planu (Curić i sur., 2013, 221-222).

Moderni turizam se u Sloveniji počeo razvijati krajem 18. stoljeća, kada su viši društveni slojevi počeli posjećivati lječilišta kao što su Rogaška Slatina, Dobrna i Bled. U 19. stoljeću kada su željeznice prometno približile slovenske pokrajine Zapadnoj i Srednjoj Europi počeo je razvoj turizma i u drugim lječilištima kao što su Dolenjske Toplice, Radenci, Medijske Toplice i dr. Između dva svjetska rata započeo je i ljetni

turizam te zimsko-sportski turizam u planinskim područjima. Poslije drugog svjetskog rata turizam u Sloveniji bio je smatran kao neka izrazita sindikalna činjenica. Republika Slovenija je od 1993. godine članica Svjetske turističke organizacije (WTO). Za turističko predstavljanje Slovenije brine se Slovenska turistička organizacija, Turistička zajednica Slovenije i Nacionalno turističko društvo (Bogataj i sur., 2013, 205-207).

2. CILJ RADA

Cilj ovog rada je predstaviti turističke regije Slovenije te njezine najznačajnije turističke destinacije kao i najznačajnije razloge posjećenosti. Ovim se radom predstavljaju posebnosti i regije značajne za turizam Slovenije.

3. MATERIJALI I METODE

U radu su korištene dvije osnovne metode, a to su:

- istraživanje i analiza literature u cilju što boljeg prikaza turističkih regija te
- analiza osnovnih statističkih pokazatelja vezanih uz turizam Slovenije.

Korišteni materijali su prvenstveno različita literatura relevantna za temu te internetski izvori. Uz navedeno korištene su i različite baze turističkih podataka u cilju prikaza osnovnih statističkih pokazatelja.

4. GEOGRAFSKE KARAKTERISTIKE SLOVENIJE

Geografija je važna za proučavanje turizma jer je turizam u suštini geografske prirode. Fizička geografija pruža polazišnu osnovu na kojoj su stvorena turistička mjesta, društvena geografija pruža razumijevanje socijalnih i ekonomskih odnosa, koji postoje u pružanju turističkih mogućnosti i aktivnosti. Utjecaj i briga za okoliš su veliki problemi koji moraju biti uključeni u razvoj turističkog mjesta, jer je mjesto u mnogim slučajevima pokretačka snaga razvoja turizma. Uostalom, bez jedinstvenosti mjesta, turizam ne bi bio to što je danas (Hall i sur., 2008, 21-22).

4.1. Prirodne karakteristike

Slovenija je država u južnom dijelu Srednje Europe i krajnjem sjevernom dijelu Sredozemlja. Prostire se na 20.273 km² te je prema veličini teritorija na 36. mjestu u Europi, dok je po broju stanovnika na 34. mjestu (Bogataj i sur., 2013, 12). Država je na doticaju Alpa, Dinarida, Panonske nizine i Sredozemlja. Graniči sa Italijom na zapadu, Austrijom na sjeveru, Mađarskom na sjeveroistoku, sa Hrvatskom na jugu i istoku, dok izlaz na Jadransko more ima na jugozapadu.

4.1.1. Geomorfološke karakteristike

Reljef je važan prirodni element prostora koji uvelike utječe na turizam Slovenije. U reljefnom smislu Slovenija je raznolika te se nalazi na četiri europske prirodne jedinice, a to su Alpe, Dinaridi, Panonska nizina i Sredozemlje. U strukturi stijena prevladavaju sedimentne stijene, koje zajedno sa površinskim naslagama pokrivaju 93% površine.

Na Sjeverozapadu se protežu Alpe (Julijske, Kamničke, Savinjske i Karavanke), građene od trijaskih vapnenaca i dolomita, osim Karavanki gdje prevladavaju paleozojski škriljevci i magmatske stijene. U Julijskim Alpama između 1200 i 1800 metara nadmorske visine karakteristične su prostrane krške visoravni Jelovica, Komna, Mežalka i Pokljuka. Tu se nalazi i najviši vrh Slovenije, a to je Triglav sa 2864 metara. Na sjevernom djelu zemlje pružaju se Centralne Alpe, građene od magmatskih i metamornih stijena, a kojima pripada niže Pohorje (Črni vrh, 1543 m). Južno od alpskog prostora, u smjeru zapad–sjeveroistok, pružaju se Predalpska sredogorja i pobrđa (široka 20–40 km), koja su najviša u zapadnom dijelu (Idrijsko i Škofjeločko sredogorje). Sredogorja i pobrđa raščlanjena su uskim dubokim riječnim dolinama i kotlinama. U zapadnom su dijelu doline rijeke Soče i Nadiže, uz rijeku Savu je Ljubljanska kotlina, u središnjem dijelu Savinjske doline nalazi se Celjska kotlina, a u istom dijelu, pruža se kotlina rijeke Krke. Prema istoku postupno prelaze u niski krš središnje Dolenjske. Ovdje su i mnoge špilje kao što su Postojnska jama, Škocjanska jama, Križna jama, Planinska jama i dr. Prijelazni prostor između Dinarida, Predalpskih brda i Panonske nizine je pokrajina Dolenjska, na čijem se zapadu protežu kršovita i šumovita brda (Kočevski rog, Velika gora) između kojih se nalaze krška polja i doline. Južno od Gorjanaca (Žumberačka gora), u porječju toka rijeke Kupe (Kolpa), pruža se

plitka krška zaravan Bela krajina (160–200 m). Dinarskom kršu na istoku pripada i Suha krajina, koja se proteže s obiju strana gornjokrške doline. U smjeru mora, prema jugozapadu zemlje, dinarske se krške zaravni strmo spuštaju u plodnu Vipavsku dolinu, građenu većim dijelom od eocenskih flišnih naslaga. Južno od Vipavske doline nalazi se prostrani krški ravnjak Kras, građen pretežno od krednih vapnenaca. Kras se postupno izdiže prema jugoistoku i prelazi u brdovit kraj Brkini (817 m). Na jugozapadu se spušta u Kopersko primorje, gdje prevladavaju niski brežuljci (250–400 m). Slovensko primorje zahvaća krajnji sjeverozapadni dio Istre. To je ravničarski, flišni uski priobalni pojas (URL1).

4.1.2. Klima

Slovenija ima umjereno toplu i vlažnu klimu. Dolazi do preplitanja planinske, mediteranske i kontinentalne klime. U Alpama prevladava planinska klima. Karakteristično je da je prosječna temperatura najhladnijeg mjeseca manja od -3°C , a najtoplijeg veća od 10°C , te da je niska insolacija¹ uz izuzetke planinskih vrhova koji imaju iznimno sunčane zime. U Alpama padne od 1700 do 3200 mm oborina godišnje.

Umjereno mediteranska klima proteže se južno i jugozapadno od alpsko-dinarske barijere. Ima najviše sunčanih i najmanje oblačnih dana. Zbog otvorenosti prema Jadranskom moru, utjecaj mora na temperature je izrazit, naročito u jesen i zimi. Prosječna temperatura najhladnijeg mjeseca u godini je iznad 0°C , a najtoplijeg je iznad 20°C . Padaline su od 1000 mm na obali dok u unutrašnjosti padne i do 1700 mm. Srpanj i kolovoz su izrazito suhi, što je tipično za krški reljef.

Umjereno kontinentalna klima karakteristična je za srednju i južnu Sloveniju. Umjereno kontinentalna klima srednje i južne Slovenije ima još uvijek mediteranski kišni režim sa najviše padalina u jeseni, na istoku i sjeveroistoku je padalina sve manje (800-1000 mm), najviše ih je po ljeti (Bogataj i sur., 2013, 152).

---

¹ Insolacija je osunčanost, odnosno dio Sunčeva zračenja koji dopire do Zemlje

4.1.3. Hidrogeografske karakteristike

Slovenska hidrografska mreža je jedna od gušćih u svijetu. Sa 1,3 kilometara površinskih vodnih tokova na kvadratni kilometar zemlje i 1300 prirodnih i umjetnih jezera, slapova i izvora, zajedno s velikim površinama podzemne vode su jedno od najvećih bogatstava Slovenije (Bogataj i sur., 2013).

Slovenija je bogata rijekama, pretežno planinskim, brzoga toka i velikoga pada, većinom pripadaju crnomorskomu slijevu. Najdulja je rijeka Sava koja je u Sloveniji duga 221 kilometar s pritocima Savinjom, Ljubljanicom, Mirnom, Krkom i djelomice pograničnom Kupom (*slovenski Kolpa*). Zatim Drava duljine 142 kilometra sa Murom i Dravinjom. Najdulja rijeka jadranskoga slijeva je Soča² s pritocima Idrijicom i Vipavom. U kršu se nalaze ponornice Ljubljanica, Temenica, Pivka, Reka. Prevladavaju alpska glacijalna jezera od kojih je najveće Bohinjsko sa 3,18 km², a poznata su još Bledsko jezero (*slovenski Blejsko*) i Triglavska jezera (URL 2).

Slovenija ima 260 slapova. Najviši slap je Kloma sa 128 metara iznad doline Trente dok je najbolje „voden“ slap Boka sa protokom vode i do 100 m³/s. Podzemna voda daje više od 95% pitke vode Slovencima (Bogataj i sur., 2013).

4.1.4. Biološka raznolikost

Blaga klima s umjerenim temperaturama i obilnim padalinama naklonjena je razvoju šuma, koje pokrivaju 58% površine Slovenije. Veliki visinski raspon omogućava raznovrsnost staništa na maloj površini, što se očituje u velikoj raznolikosti vrsta. Za Sloveniju je dokumentirana prisutnost približno 24 000 vrsta iako njihov stvarni broj se ocjenjuje na 46 400. Tako se zna da u Sloveniji živi najmanje 316 vrsta Monera (bakterije i plavo-zelene cijanobakterije), približno 1300 vrsta algi i praživotinja, približno 3600 vrsta gljiva, 3930 vrsta raslinja kao što su mahovine, paprat, sjemena) i skoro 15 000 vrsta višestaničnih životinja. Broj kopnenih životinja je oko 15 puta veći od broja morskih organizama (Hróarsson i Kerman, 2008, 154).

---

² Soča je jedna od pet najbolje očuvanih rijeka Europe

Po broju vrsta na kvadratni kilometar Slovenija je na prvom mjestu u Europi te ima više od 2% poznatih kopnenih životinjskih vrsta. Najveći ekosustav su šume (60%) te zbog toga spada u tri najbolje šumovite europske zemlje odmah iza Finske i Bosne i Hercegovine. Prevladavaju šume bukve, jele i hrasta iz čega možemo zaključiti da prevladavaju lisnate šume više nego igličaste. Pašnjaci su također vrlo važni element za biološku raznolikost Slovenije. Usprkos isušivanju močvara još se uvijek protežu na 100 000 hektara. Njihove funkcije su višeznačne: služe za opskrbu pitkom vodom, reguliraju fluktuaciju³ vode, djeluju kao spužve što znači da nakon obilnih kiša upijaju, a kod pomanjkanja ju polako emitiraju. Također djeluju kao pročišćivači otpadnih voda. U Jadranskom moru mogu se naći delfini i kitovi, dok se u Tržaškom zaljevu nalazi rijetka morska trava koja je pod posebnom međunarodnom zaštitom (Bogataj i sur., 2013, 40-41).

U gorskom području južne i jugoistočne Slovenije još su uvijek prisutne tri vrste zvijeri, a to su medvjed, vuk i ris. Vrlo je zanimljiv i svijet pod površinom, živi svijet spilja koji je u Sloveniji najbogatiji na svijetu. Uz svjetski poznatu čovječju ribicu tu su još i buba „drobnovratnik“⁴, rakovi i pauci (Hróarsson i Kerman, 2008).

4.2. Društvene karakteristike

Osim prirodnog aspekta, za prikaz geografskih karakteristika značajne su i društvene.

4.2.1. Upravno-teritorijalna podjela

Republika Slovenija je 8. listopada 1991. godine postala samostalna suverena država, dosegla je međunarodno priznanje i 1992. godine postala je punopravna članica Ujedinjenih naroda. Po Ustavu iz 1991. godine Slovenija je demokratska, pravna i socijalna država republikanskog tipa. Njena uređenost proizlazi iz ljudskih prava i temeljnih sloboda slovenskog naroda, prava naroda na samoodređenje i njihove borbe za slobodu i jednakopravnost. Službeni jezik je slovenski, te u općinama sa

---

³ Promjena u toku vode, pritjecanje ili otjecanje

⁴ Prva poznata buba sa prilagodbama na špiljski okoliš, a dobila je ime drobnovratnik jer joj tijelo izgleda kao vrat

stanovništvom talijanske ili mađarske manjine također je službeni jezik talijanski ili mađarski. Država je podijeljena na 210 općina sa glavnim gradom Ljubljana, a neki od poznatijih gradova su Ptuj, Maribor, Novo Mesto, Celje, Krško, Kranj, Koper, Jesenice. Novčana jedinica je od 2007. godine euro, dok je od 1991. do 2006. bio slovenski tolar. Slovenija je postala članicom Europske Unije 2004. godine. Najviši sud na području zaštite ljudskih prava i temeljne slobode je Ustavni sud Republike Slovenije u Ljubljani (Bogataj i sur., 2013). Republika Slovenija ima dvodomni parlament koji je sastavljen od Državnoga zbora⁵ i Državnog sveta⁶. Slovenski šef države je predsjednik koji predstavlja državu i vrhovni je zapovjednik oružanih snaga dok Vlada Republike Slovenije predstavlja izvršnu vlast (Hróarsson i Kerman, 2008).

4.2.2. Demografske karakteristike

Prema podacima iz 2011. godine RS⁷ ima 2.052.496 stanovnika od čega je 1.968.759 državljana i 83.737 stranaca. U nacionalnoj strukturi prevladavaju Slovenci sa 83,06%, dok su najbrojnije manjine Srbi sa 1,98%, Hrvati sa 1,81%, Bošnjaci sa 1,10% te Mađari sa 0,32% (Bogataj i sur., 2013). Nakon 2. svjetskog rata udio autohtonog stanovništva se smanjio u korist doseljenicima iz drugih republika bivše Jugoslavije. Nakon osamostaljenja Slovenije velik broj doseljenika dobio je slovensko državljanstvo među njima i oko 54 000 Hrvata. Gustoća naseljenosti je oko 97 st./km². Najveća je gustoća naseljenosti u kotlinama alpskoga predgorja, u primorju te na peripanonskom sjeveroistoku Slovenije. Nakon 2. svjetskog rata i povećanja industrijskog društva, naglo se smanjio broj seoskog stanovništva te nagli rast slovenskih gradova. Slovenski gradovi imaju razmjerno malen broja stanovnika. Od 76% vjerski opredijeljenog stanovništva, prevladavaju rimokatolici (93,6%), dok pravoslavaca ima 3,1%, muslimana 2,1%, a protestanata (evangelika) samo oko 1,1% (u Prekmurju). Stopa obrazovanja je vrlo dobra, 56% stanovnika je završilo srednju školu dok oko 12,3% ima višu stručnu spremu i manje od 1% nepismenih (URL 4).

⁵ Sastoji se od političkih stranki

⁶ Sastoji se od predstavnika drugih organizacijskih skupina i lokalnih interesa

⁷ Republika Slovenija

4.2.3. Gospodarske karakteristike

Slovenija spada u države koje imaju manje povoljne uvjete za gospodarstvo te je zbog toga produktivnost poljoprivrede manja i samim time proizvodnja im je skuplja. More, rijeke i jezera omogućuju stanovništvu da se bavi ribolovom dok je u brdsko-planinskim krajevima veoma zastupljeno šumarstvo (Bogataj i sur., 2013). Slovenija ima malo, otvoreno i vrlo dinamično gospodarstvo. Godine 2006. slovenski BDP iznosi nešto više od 30 milijardi eura i doseže kupovnu moć 20 000 eura po stanovniku. Slovenija ima više od 145 000 tvrtki od kojih najveći broj spada u mala i srednja poduzeća. Po nekim naznakama zbog dvostruko većeg ekonomskog razvoja od prosjeka Europske Unije, Slovenija bi do 2025. godine mogla biti svrstana u prvih deset ekonomsko najbolje razvijenih europskih država (Hróarsson i Kerman, 2008, 125-127). Najznačajnije grane su strojogradnja, prehrambena industrija, drvna, prehrambeno kemijska industrija, kovinska i elektrotehnička industrija koja danas zapošljava oko trećinu svih zaposlenih radnika u industriji. Glavna središta su Kranj, Velenje (Gorenje, jedan od vodećih proizvođača bijele tehnike u regiji) i Ljubljana. Automobilska industrija koja proizvodi marku Renault razvijena je u Novom Mestu, dok je tvornica autobusa i kamiona u Mariboru (TAM) propala 1990. godine. Prehrambena industrija zajedno sa duhanskom je na prvom mjestu po ostvarenom BDP-u. Vodeća središta prehrambene industrije su Maribor, Ljubljana, Murska Sobota, Ptuj i dr. Farmaceutska industrija u Sloveniji je orijentirana na izvoz, a nalazi se u Ljubljani gdje je poznata tvrtka Lek i u Novom Mestu, Krka. Rafinerija nafte nalazi se u Lendavi, koja sirovu naftu dobiva naftovodom iz Omišlja na otoku Krku. U rezimiranju možemo zaključiti da Slovenija izvozi strojeve, kemijske i farmaceutske proizvode te hranu, a uvozi naftu i zemni plin, strojeve, kemijske i prehrambene proizvode (URL 4).

4.2.4. Promet

Glavni prometni tokovi do 1991. godine kroz slovenski teritorij bili su iz srednje i zapadne Europe, dok se nakon 1991. godine povećao promet na granici s Italijom i Mađarskom. Godine 1993. Republika Slovenija uključena je u europsku razvojno prometnu politiku. Cestovna mreža 2009. godine u Sloveniji je dosizala oko 40.000 kilometara državnih i općinskih cesta, od kojih je 5120 km regionalnih, 818 km glavnih,

658 km autoceste i 105 km brzih cesta. Pomorska su pristaništa u Kopru (luka Koper) te u Izoli i Piranu. Zračne luke za međunarodne putnike i prijevoz robe nalaze se u Ljubljani i Mariboru (Bogataj i sur., 2013, 14).

5. TURISTIČKE REGIJE SLOVENIJE

Slovenija u turističkom pogledu je slabije razvijena od drugih alpskih zemalja. Zbog važnosti alpskog prostora koji je turistički najvažniji Slovenija se može svrstati u skupinu alpskih zemalja, premda je i sredozemna zemlja. Još u razdoblju jugoslavenske federacije Slovenija je bilježila visok stupanj razvoja zimskoga sportsko-rekreacijskog turizma, koji se održao do danas. Slovenski se turizam ponajprije temelji na valorizaciji atraktivnih prirodnih faktora – geomorfoloških, klimatskih i hidrogeografskih – dok su atraktivni društveni faktori u drugom planu. To potvrđuje činjenica da Slovenija ima 44 zaštićena prirodna područja, na koja otpada 11% površine državnoga teritorija (Curić i sur., 2013, 221-222). Podjela teritorija na više ili manje homogene jedinice bila je jedno od važnijih zadataka slovenske geografije u 20.st. (Bogataj i sur., 2013).

Prema autorima knjige (Curić i sur., 2013) Slovenija se dijeli na tri turističke regije, a to su Alpe, Predalpska regija i Primorje.

Slika 1. Turističke regije Slovenije

Izvor: Curić, Z.; Glamuzina, N.; Opačić, T. (2013). *Geografija Turizma-regionalni pregled*

Danas je turizam jedan od glavnih izvora prihoda u mnogim državama, a u brojnim odredištima upravo je turizam najvažnija gospodarska grana (URL 5).

5.1. Pojam turističke regije

Ako je turizam glavni izvor dohotka stanovništva, onda takvu prostornu jedinicu nazivamo homogena turistička regija, a ukoliko u nekim regijama turizam u stvaranju dohotka sudjeluje ravnomjerno s ostalim gospodarskim djelatnostima, takvu prostornu jedinicu nazivamo heterogenom turističkom regijom. Kriteriji za regionalizaciju turističkog prostora su homogenost, funkcionalnost, samodostatnost i gravitacija istom regionalnom centru (Vukonić i Čavlek, 2001, 395).

Turistička regija je geografski prostor u kojemu postoje zajednička obilježja i sinergija između turističkog proizvoda i usluga, a sam pojam je vezan uz političko-administrativne granice unutar kojih se provodi turističko planiranje i politika (Bartolucci i sur., 2011, 389).

Turističke su regije u pravilu polifunkcionalne prostorne jedinice u kojima su razvijene različite vrste i oblici turizma. Prema veličini prostora na kojem se događa turizam razlikujemo makroturističke regije i mikroturističke regije (Vukonić i Čavlek, 2001).

Turistička se regija može promatrati u užem smislu riječi ili specijaliziranim turističkim regijama što bi značilo da je ta regija prvenstveno okrenuta turizmu, a može se mjeriti na razne načine kao što je broj turističkih dolazaka, izgrađenost smještajnih objekata, prihodi od turizma i dr. U širem smislu riječi ulaze regije u kojima turizam nije dominantna djelatnost niti će biti u daljnjoj budućnosti, ali zbog razvojne dinamike značenje turizma ne može biti zanemaren (Curić i sur., 2013).

Osnovna razlika između pojmova turistička regija i turistička destinacija je u tome što se turistička regija odnosi na prostornu kategoriju, a turistička destinacija označuje prostorno-organizacijsku jedinicu (Curić i sur., 2013).

Prilikom regionalnoga diferenciranja velikih prostornih cjelina primjenjuje se analitički pristup. Za potrebe turističko-geografske regionalizacije svijeta provedena je analiza relevantnih kriterija. Činjenica je da elementi prirodne osnove imaju veliko značenje u suvremenom turističkom značenju i nikako se ne mogu zanemariti. Valja naglasiti kako u turističkom razvoju važnu ulogu imaju i očuvanost prirodnog okoliša, elementi koji je čovjek unio u prostor (kulturno-povijesni spomenici, kulturni pejzaž), kao i društvene značajke (kultura života, ustanove, priredbe) (Curić i sur., 2013, 17).

U klasičnoj geografskoj terminologiji pojam turistička destinacija najbliži je pojmu turistička regija, koja podrazumijeva prostor čiji elementi homogenosti proizlaze iz obilježja atrakcijske osnove i dosadašnjega turističko-geografskog razvoja. Slično turističkoj destinaciji, i pojam turistička regija pokazuje izraženu hijerarhiju, pa tako postoje turističke megaregije, makroregije, mikroregije i turističke zone. Osnovna razlika između pojmova turistička destinacija i turistička regija jest što prvi pojam

označuje prostorno-organizacijsku jedinicu, dok se potonji odnosi na prostornu kategoriju, utemeljenu u geografskoj terminologiji (Curić i sur., 2013, 15).

Prema mišljenju Klarića (2005) budući da je turizam u osnovi gospodarska djelatnost tercijarnog sektora, turistička regionalizacija trebala bi se vršiti na temelju raširenosti turizma kao gospodarske grane. Kako turistička geografija po svojoj definiciji proučava prirodno-geografske uvjete i društveno-gospodarske čimbenike razvoja turizma u prostoru, turistička regionalizacija mora voditi računa i o prirodnim uvjetima, dakle voditi računa i o prirodnim i o društveno-gospodarskim obilježjima. Pod prirodnim obilježjima u prvom se redu misli na vođenje računa o raširenosti turističkih aktivnosti koje se temelje na prirodnim resursima, što se posebice odnosi na resurse kupališnog turizma, planinskog/zimskog turizma i turizma toplica.

5.2. Alpe

Alpe se dijele na četiri cjeline: Julijske Alpe i Karavanke na zapadu, Kamničko-Savinjske Alpe u središnjem i Pohorje u istočnom djelu. Ova regija je poznata po zimskom sportsko-rekreacijskom turizmu. Posjećuju se i ledenjačka jezera, kao što su Bledsko (na kojem je u ljetnim mjesecima razvijen i kupališni turizam) i Bohinjsko jezero.

Prema analizi geografske raspodjele broja turističkih dolazaka na Alpe otpada oko 30% od ukupnog broja turističkih dolazaka (Curić i sur., 2013, 222-223).

„Kada u Sloveniji kažemo Gorenjska, mislimo na Alpe...“ (URL 6). Gorenjska se smjestila između porječja Soče na zapadu, porječja Drave na sjeveru, porječja Savinje na istoku, te posavskog gorja i Ljubljane na jugu (URL 7).

5.2.1 Julijske Alpe

Julijske Alpe smještene su u sjeverozapadnom djelu Slovenije i na sjeveroistoku Italije. Ime su dobile po Gaju Juliju Cezaru još u doba antike. Julijske Alpe dijele se na zapadne i istočne. U istočnim izviru glavne rijeke dvaju sljevova, a to su Soča (ulijeva se u Jadransko more) i Sava (ulijeva se u Crno more), a brojna su i planinska jezera. U

slovenskim Julijskim Alpama je približno 150 vrhova od kojih njih 25 su preko 2500 metara. Najviši vrh je Triglav sa 2864 metara nadmorske visine, koji je i najviši vrh Slovenije. Velika većina Julijskih Alpa je uključena u Triglavski nacionalni park u Sloveniji (URL 8).

Triglavski nacionalni park

Triglavski nacionalni park je ujedno i jedini nacionalni park u Sloveniji. Mnogobrojne prirodne i kulturne značajke se nalaze oko krškog planinskog područja. Obuhvaća 838 četvornih kilometara od granice s Italijom i Austrijom, računajući 4% ukupnog teritorija Slovenije. Ovo područje spada među najstarije parkove u Europi. Područje Julijskih Alpa poznato je po brojnim slikovitim jezerima. Bled sa legendarnim otokom u sredini jezera i gradom nad jezerom, sa izvorima i dobrom klimom već stoljećima privlači ljude iz cijeloga svijeta. Uređena kupališta, hoteli s bazenima, pješački putovi, teniska i golf igrališta, casino, prirodne i kulturne znamenitosti daju mnoge razloge za posjet. Bohinj sa netaknutim planinskim jezerom nadahnjuje posjetitelje ne samo prirodnom ljepotom i poznatim skijalištima (Vogel, Kobla i Soriška planina), već i svojom bogatom etnološkom baštinom te kulturnim i vjerskim znamenitostima. Mnoga druga jezera u nacionalnom parku su također poznata kao na primjer Krnsko jezero. Nalaze se i brojni slapovi od kojih su najpoznatiji Savica i Peričnik. Jedna od najpopularnijih atrakcija je očaravajuća rijeka Radovna sa kanjonom Bledski Vintgar (URL 9).

Slika 2. Pogled na jezero Bled sa otočićem

Izvor: Star turist, <http://www.starturist.hr/europska-putovanja/bled-i-bohinj-1-dan-1.aspx>, posjećeno 1. lipnja 2015.

Julijske Alpe su većim dijelom vapnenačke, raznolika flora i fauna uživa veliku i zasluženu reputaciju. Prirodna bogatstva, izvori vode i klima su stvorili pogodne uvjete za naseljavanje ljudi u taj dio Slovenije. Julijske Alpe su svjetsko blago i izazov za svakog planinara i putnika (URL 10). U Juliskim Alpama nalazi se i Dolina Triglavskih jezera (kao što je već spomenuto da su Alpe poznate po jezerima) koja je nastala u udubinama sa vodopropusnim naslagama jakog potiska Slatenske ploče. Dolina je duga oko 8 kilometara, a nazivaju je i Dolinom sedam jezera iako ih je više ali su manje kao lokve ili presušne. Prvo jezero je Jezero pod Vršacem ili Jezero v Podstenju kojeg prekriva led i u ljetnom razdoblju, nešto južnije nalazi se Mlaka v Laštah, zatim je Rjavo jezero koje je u blizini Zelenog jezera, Veliko jezero koje je i najdublje Triglavsko jezero, zatim Dvojno jezero i Črno jezero koje je dobilo ime radi položaja u dubini šume (URL 11).

5.2.2. Karavanke

Karavanke su planinski masiv dugačak 120 kilometara, pripadaju najdužim europskim masivima. Zajedno sa Kamniško-Savinjskim Alpama čine prirodnu granicu između Koruške i Gorenjske. Dijele se na četiri usporedna pojasa: sjeverni vapnenački, tonalitni, paleozojski i južni vapnenački pojas. Najviši vrh Karavanka je Stol (2236m). U zapadnom je dijelu najpoznatiji masiv Golica (1835m). Rijeke su kratke i pripadaju porječju Save i Drave dok šume pokrivaju, osobito u istočnom dijelu, $\frac{3}{4}$ Karavanka. Najslabije je naseljeno područje vapnenaca, naselja dopiru do 1320 metara visine. Stočarstvo je značajna privredna grana, na velikim se pašnjacima uglavnom uzgajaju goveda. Važne poprečne cestovne veze građene su preko najnižih prijevoja od kojih su glavni prijevoji Korensko sedlo, Ljubelj i Jezerski vrh. Cestovni tunel Ljubelj je na visini od 1068m, dug 1570 m, te cestovni (dug 7864m, izgrađen 1991.) i željeznički tunel (8km, otvoren 1909.) Karavanke (URL 12).

5.2.3. Kamniško-Savinjske Alpe

Kamniško-Savinjske Alpe ili kako ih pojednostavljeno zovu Kamniške Alpe ili Savinjske Alpe su planinski lanac koji se dijelom nalazi u Sloveniji te dijelom u Austriji. Planinski lanac dobio je ime po gradu Kamniku i po rijeci Savinji. Kamniško-Savinjske Alpe nalaze se na sjeveru Slovenije u blizini granice sa Austrijom. Njihova površina u Republici Sloveniji je oko 900 četvornih kilometara. Oko tri četvrtine područja prekriveno je šumom, a vrhovi su goli i stjenoviti te se zbog toga ova regija svrstava među najšumovitije regije Slovenije (URL 13).

Središnji dio čini planinski niz u kojem se nalazi nešto manje od 30 vrhova iznad 2000 metara. U Kamniško-Savinjskim Alpama nalazi se i gora Krvavec koja ima i istoimeno poznato skijalište na visini od 1450 do 1971 m. Također je poznato i skijalište Velika Planina. Uz poznata navedena skijališta turizam se odvija i u Logarskoj dolini gdje se nalazi slap Rinka koji je i prirodni spomenik od 1987. godine. Najviši vrh u regiji je Grintovec (2558m), nakon njega slijedi njegova susjeda Soča sa 2540 metara. Vrijedi spomenuti i Skutu (2532 m) u kojoj leži Ledenjak pod Skutom koji je uz Triglavski ledenjak jedini u Sloveniji.

Ledenjak pod Skutom

Ledenjak je nastao u gornjem dijelu nekadašnjeg mnogo većeg Jezerskog ledenjaka. Ledenjaku pod Skutom (2010 metara) je uz Triglavski ledenjak najjužistočniji ledenjak u Alpama. Nalazi se u sjevernom dijelu središnjeg lanca Kamniško-Savinjskih Alpi, točnije na zabatima Ravenske doline, a završava jugozapadnije od naselja Gornje Jezero. Zbog položaja na relativno niskoj nadmorskoj visini ledenjak je posebno osjetljiv na klimatske promjene. Krnica u kojoj leži ledenjak je otvorena samo na sjeveroistoku zato je većinu godine u sjeni, uglavnom je prekrit snijegom, dok je pod kraj ljeta njegova površina djelomično ili potpuno „gola“ (URL 14). Njegova prosječna debljina temeljena na mjerenjima iz 2006. godine je procijenjena na 7 metara, dok je volumen nešto manji od 80 000 m³ (URL 15).

5.2.4. Pohorje

Pohorje je planina i zelena oaza šuma na istočnom rubu Alpa, leži između Drave na sjeveru, Dravsko-ptujskog polja na jugu, na zapadu seže do Dravograda, na istoku do Maribora, dok na jugu do Slovenskih Konjica (URL 16). To je svijet bogat šumama, skrivenih jezera, slapova i divljih klanaca, prekrasnih pašnjaka. Valja spomenuti da bi samo Pohorje sa svojih 458 km² površine lako moglo opskrbiti cijelu Sloveniju kisikom. Bez obzira na brojne planinske staze, skijališta, hotele, Pohorje je održalo svoju ljepotu i predstavlja svojevrsan primjer suživota prirode i čovjeka. Turistički razvoj nije išao izvan granica te će pohorske šume očarati svakoga (Pivka, 2009, 16).

Svojevrsni reljef tvore blago zaobljeni grebeni na zapadu, visoravan u srednjem djelu i relativno strme, izbrazdane planine na rubu. Zbog nepropusne kamene podloge oborine otječu po površini i tvore najbogatiju mrežu površinskih voda u Sloveniji. Izvori i potoci se postupno spajaju u veće kanale koji hrle prema dolini po strmim jarkima. Veće rijeke među njima su Lobnica, Bistrica, Dravinja i Mislinja. Na grebenu je nastala

znamenita tresetna⁸ močvara sa jezerima. Najpoznatija su Ribniško jezero, Lovrenško jezero i Črno jezero. Sa vodom se napajaju samo padalinama jer drugih priljeva nemaju.

Naselja su ograničena na manje zaseoke koji su na višim mjestima, prije svega na sunčanoj strani. Farme na južnoj strani padina su do 1000 metara, dok su na sjevernoj strani do 800 metara visine.

Posvuda na Pohorju se kao gospodarska grana nalazi turizam, ispočetka kao planinski i izletnički, dok se u zadnje vrijeme također nalazi i zimski turizam jer travnata podloga omogućava ugodno skijanje već i na tankom sloju snijega (Gosar i Jeršič, 2009, 181-185).

Prema autoru Jurij Pivka knjige Pohorje, planina se dijeli na pet djela, a to su Mariborsko Pohorje, Slovenjebistriško Pohorje, Zreško Pohorje, Ribniško Pohorje i Slovenjegraško Pohorje.

Mariborsko Pohorje

Na središnjem grebenu Pohorja zimi popularna turistička destinacija Mariborsko Pohorje naviše privlači skijaše i snowbordere. Skijaška staza duga je 43 kilometara i 20 ski lift naprava koji se protežu na nadmorskoj visini od 325 do 1327 metara. Također se Mariborsko Pohorje može pohvaliti jednim od najdužih osvjetljenih skijališta u Europi (URL 17).

Pohorje je najpoznatije po održavanju „Zlatne lisice“, a to je natjecanje u slalomu i veleslalomu Svjetskog kupa za skijašice koje ima dugogodišnju tradiciju. Mariborsko se Pohorje može podijeliti na dva djela, Bolfenk na kojoj se nalazi staza za održavanje prije spomenutog natjecanja, te Areh poznat po stazama za napredne skijaše (URL 18).

---

⁸ Treset je "talog" koji nastaje razgradnjom te raspadanjem organske tvari – mahovine, trave, stabala i dr. organskih sastojaka u vlažnim uvjetima (močvare).

Slovenjebistriško Pohorje

Slovenjebistriško Pohorje pokriva šire područje općine Slovenska Bistrica. Nalazi se na jugoistočnom djelu padina gdje se nalaze brojne farme i sela. Također se ovdje nalazi i Podpohorska vinska cesta. Slovenska Bistrica je upravno i industrijsko središte na rubu jugoistočnog dijela Pohorja. Mjesto je napravljeno kao pravokutan trg od kojeg se naselje širilo na sve strane. Na rubu mjesnog trga nalazi se crkva sv. Jerneja, današnji izgled dobila je u 18. stoljeću. U ovom djelu Pohorja vrijedi spomenuti i prekrasno Črno jezero koje je dobilo ime zbog izgleda vode koje je inače kristalno čisto ali zbog dna jezera koje je prekriveno biljnim otpadom i tamnim muljem izgleda kao crno jezero. Područje jezera je prirodni spomenik (Pivka, 2009).

Zreško Pohorje

Zreško Pohorje poznato po skijalištu Rogla je zeleno srce turističke regije koju krase bogatstvo kvalitetnog hotelskog i apartmanskog smještaja te iznimnu ponudu turističkih farmi. Zreče je općina sa 6447 stanovnika u upravnoj jedinici Slovenske Konjice u Savinjskoj regiji (Bogataj i sur., 2013, 244). Turizam je zadnjih nekoliko desetljeća jedna od najvažnijih gospodarskih grana u općini Zreče, a sukladno tome došlo je do razvoja Klimatsko-turističkog centra Rogla te termalnog lječilišta Terme Zreče, a isto tako se u Zrečama razvijala i privatna turistička ponuda: tri hotela, dvije izletničke farme, devet turističkih farmi, privatne sobe i brojni apartmani te gostionice (URL 19).

Skijalište Rogla je jedno od najbolje opremljenih centara koji nudi uređene skijaške staze te prvoklasne hotele, teniska igrališta i bazene. Rogla ima 15 kilometara skijaške staze, oko 30 kilometara staze za skijaško trčanje te zimsko-ljetno sanjkalište. Centar se proteže na nadmorskoj visini od 1050 do 1517 metara. Na vrhu skijališta nalazi se hotelski kompleks.

Slika 3. Skijalište Rogla

Izvor: Rogla, <http://www.rogla.eu/hr/sto-ciniti/zimi/skijanje-i-daskanje>, posjećeno 25. kolovoza 2015.

Ribniško Pohorje

Ribniško Pohorje smješteno je praktički uz samu rijeku Dravu te je udaljeno 42 km od Maribora u smjeru Dravograda. Glavnina stranih gostiju na Ribniškom Pohorju su Hrvati i to većinom iz sjeverozapadne Hrvatske, posebice iz Hrvatskog zagorja. Razlog tome je blizina. Primjerice, od Krapine do Ribniškog Pohorja ima svega 103 kilometara. Sastoji se od dva odvojena skijališta, prvo, niže i prilazom pristupačnije nalazi se u Ribnici. Na raspolaganju su dvije vrlo lijepe skijaške staze, svaka dužine otprilike 800-1000 metara. Drugo skijalište pod nazivom Ribniška koča, udaljena je 8 kilometara. Slovenci u svim svojim materijalima spajaju ova dva skijališta u jedinstvenu cjelinu, to nikako nije tako, jer će se rijetko kome dati raditi dodatne kilometre autom u pola skijaškog dana radi dodatne dvije staze koje nudi Ribniška koča. No oni koji pak silno žele proći sve, u slučaju prohodnosti ceste mogu za 20 minuta vožnje stići i do Kopa, koje nude ipak najveću kilometražu skijaških staza od svih navedenih. Kad se sva skijališta zbroje Ribniško Pohorje ima oko 4,5 kilometara skijaške staze, uz to je i 6 kilometara duga staza za skijaško trčanje (URL 20).

Na Ribniškom Pohorju nalaze se najviši vrhovi Pohorja. Neki od vrhova su Jezerski vrh koji se još naziva i Ribniški vrh (1537m), Mali Črni vrh (1533m) i najviši vrh Pohorja Črni vrh (1543m) (URL 21).

Slovenjegraško Pohorje

Slovenjegraško Pohorje ili Zapadno Pohorje najviši je dio planine. Slovenjegraško Pohorje dobilo je naziv po gradu Slovenj Gradecu iznad koje se taj dio planine nalazi.

5.3. Predalpska regija

Predalpska regija zauzima najveći dio Slovenije. Glavni, atraktivni faktori u tom dijelu zemlje su društveni, što bi se odnosilo na kulturno-povijesne spomenike te hidrogeografski faktori kao što su termalni centri. Kulturno-povijesni spomenici koncentrirani su u gradovima, ponajprije u Ljubljani, a treba još izdvojiti Maribor i Celje. Osim spomenutih razvijenih oblika turizma, ova regija poznata je i po zimskom turizmu, ruralnom i agroturizmu (Curić i sur., 2013, 222-223).

5.3.1. Ljubljana

Ljubljana je grad, sjedište istoimene općine i upravne jedinice te glavni grad Slovenije. Leži u južnom djelu Ljubljanske kotline na Ljubljanskom polju i Ljubljanskoj močvari uz rijeku Ljubljanicu dok se na sjeveru sa prigradskim naseljima širi na desnu obalu rijeke Save. Ljubljana se u srednjem vijeku razvila na području nekadašnjih naselja između Grajskog brežuljka i rijeke Ljubljanice. To je prijestolnica Napoleonovih ilirskih provincija, grad renesanse i baroka. Ljubljana, osim što je glavni grad Slovenije ona je i političko, kulturno, znanstveno, obrazovno, poslovno i prometno središte. Ljubljana ima jak kulturni život koji se sastoji od brojnih kazališta (Slovensko narodno kazalište Ljubljana, Gradsko kazalište, Opera in balet SNG), muzeja i galerija (Nacionalni muzej, Slovenski etnografski muzej, Nacionalna galerija, Moderna galerija) te ima jedan od najstarijih filharmonijskih orkestara u svijetu. Kroz godinu se odvija više od deset tisuća priredbi i oko deset međunarodnih festivala (URL 22).

Ljubljana je danas živahno srednjoeuropsko naselje s oko 276 000 stanovnika te za vrijeme studentskih mjeseci ima oko 50 000 studenata koji daju mjestu živahnost danju i noću. Kroz Ljubljanu prolazi mnoštvo turista iako nemaju posebno naglašenu i prepoznatljivu turističku atrakciju. Ljubljana je na površini od 275 km². Poznata je po tome što je njihov najveći arhitekt Jože Plečnik između prvog i drugog svjetskog rata zaslužan za izgled Ljubljane. On je u svome životu dizajnirao više od 130 arhitektonskih djela, među njima i 13 crkava, 14 velikih javnih zgrada i 3 mosta (Hróarsson i Kerman, 2008, 19).

U nastavku će biti nabrojani i opisani neki najpoznatiji spomenici, znamenitosti i ostale važnosti Ljubljane.

Tromostovje (Tri mosta)

Kompleks tri mosta koja se nalaze u samom centru Ljubljane. Na mjestu gdje danas stoje tri mosta, u srednjem je vijeku bio drveni Špitalski most koji je bio ulaz u zidani grad. Nakon velikog potresa 1895. godine projekt povećanja postojećeg mosta pripalo je poznatom arhitektu Plečniku. Kako je on utvrdio da je Špitalski most u dobrom stanju, te mu je dodao dva mosta za pješake i okružio ih ogradom od stupova tako da izgleda kao da su sva tri mosta napravljena istovremeno. Dodao je stepenice na donju terasu koje su povezane sa toaletom i ribljom tržnicom. Time je arhitekt htio privući mještane na donje terase i riječno korito. Tri mosta su uz mediteransku rasvjetu i živahnog oblika jedno od arhitektonskih ikona grada. Uz Tromostovje Plečnik je napravio i Šušarski most te Trnovski most (Kuhar i Potokar, 2008, 34).

Glavna tržnica

Glavna tržnica nije samo mjesto za kupovinu već je tradicionalno mjesto na kojem se ljudi susreću i druže. Sastoji se od tržnice na otvorenom na Vodnikovom i Pogačarjevom trgu, natkrivenu tržnicu između trgova te Plečnikove natkrivene tržnice na rijeci Ljubljanici. Arhitekt Jože Plečnik izgradio je novu natkrivenu tržnicu između 1940.-1944. godine, zamišljenu kao niz tržnica na rijeci na dvije etaže koje svojom zakrivljenošću prate tok rijeke (URL 23).

Zmajski most

Kao što je spomenuto da je Ljubljana poznata po nekoliko zanimljivih mostova, važno je spomenuti Zmajski most. Na njemu se nalaze četiri zmaja koji ga štite i pokazuju tradiciju koja povezuje grad sa zmajevima. Smatra se da je most jedinstvena kreacija, iznimni tehnički spomenik i kreacija secesijske arhitekture na prijelazu s 19. na 20. stoljeće. Izgrađen je 1900. i 1901. godine. Konstrukcija mu je željezobetonska, prva takva konstrukcija u gradu i jedna od prvih i najvećih takvih mostova u Europi. Pri otvorenju mosta nosio je ime Jubilejni most Franca Jožefa I. Po riječima stanovnika Ljubljane, ako se niste slikali sa zmajem na Zmajskom mostu, mora da niste bili u Ljubljani. Vrijedi spomenuti da se zmaj nalazi na grbu Ljubljane te da je na tom mjestu prije Zmajskog mosta bio je Mesarski most od 1819. godine (URL 24).

Ljubljanski grad

Ljubljanski grad je najistaknutija znamenitost Ljubljane. Tvrđava kako je još zovu je smještena na brijegu usred Ljubljane do koje se stiže žičarom. Prvi gospodari su bili iz obitelji Spanheim. Godine 1848. izgrađen je toranj sa satom s kojeg se pruža najljepši pogled na grad. Tijekom 20. stoljeća tvrđava doživljava mnoge promjene i prenamijenjena je za kulturna događanja. Danas je grad privlačna turistička točka zbivanja i domaćin kulturnih događanja, izložbi, koncerata, kazališnih predstava, konferencija i sl.

Slika 4. *Ljubljanski grad, tvrđava*

Izvor: Google, http://www.gge.si/wp-content/uploads/2014/12/ljubljanski_grad.jpg, posjećeno 11. srpnja 2015.

Katedrala sv. Nikole

Najvažnija ljubljanska barokna crkva smještena je na trgu Ćirila i Metoda. Na zahtjev Akademije oporesorum grade je iznova, po nacrtima rimskog arhitekta i jezuita Andrea Pozza, na temeljima romantičko-gotičke srušene crkve. Crkva je zamišljena kao dvorana sa bočnim kapelama i galerijama iznad, transept⁹ natkriven kupolom. To je bila prva crkvena kupola u Ljubljani. Današnju katedralu prezidao je 1841. godine graditelj Matej Medved, a oslikao slikar Matevž Langus (Kuhar i Potokar, 2008, 38-39).

Franjevačka crkva ili Crkva Marijina uznesenja

Pored katedrale najpoznatija je ljubljanska crkva. Zbog specifične boje, arhitekture i pozicije na Peršenovom trgu nerijetko je nazivaju simbolom grada. Crkva je bila više puta prezidana, današnji izgled dobila je u 19. stoljeću. Zamišljena je kao jednolađna bazilika sa kapelama sa strane. Glavna fasada je crvene boje, boje franjevačkog reda.

Slika 5. *Franjevačka crkva i spomenik pjesniku Presernu*

Izvor: Miodrag Colić, <http://miodragcolic.com/slovenija-slovenia/>, posjećeno 11. srpnja 2015.

⁹ U crkvenom graditeljstvu to je poprečni brod položen okomito na uzdužne brodove crkve tako da razdvaja svetište od ostalog dijela crkve (brod) i daje tlocrtu oblik latinskog križa. Na sjecištu transepta i glavnog broda se često uzdiže središnji toranj ili kupola

Park Tivoli

Park Tivoli je zeleno srce Ljubljane sa površinom od 5 hektara. Počeli su ga uređivati u 19. stoljeću, dok je značajnije uređenje bilo 1815. godine poznato kao „*Lattermanov kostanjev drvored*“. Podijeljen je na tri drvoreda kestena. Osim prekrasnih cvjetnjaka i zanimljivih drveća park krasi fontane i mnogobrojni kipovi. Godine 1933. na mjestu Lattermanovog drvoreda po nacrtu Jože Plečnika napravljena je široka šetnica sa nizom rasvjete i klupa duž strane koja je povezana sa Tivolskim gradom pod imenom Jakopičevo sprehajališče po slikaru Rihardu Jakopiču. Park sadrži i zoološki vrt, Tivolski ribnjak, igrališta za djecu i drugo (Kuhar i Potokar, 2008, 124-125).

Ljubljana je sa sigurnošću poučno, zanimljivo mjesto sa brojnim sakralnim objektima, muzejima, samostanima, galerijama i ostalim arhitektonskim spomenicima.

5.3.2. Celje

Celje je grad i sjedište istoimene općine i upravne jedinice u srednjoj Savinjskoj dolini. Celje je treći najveći grad Slovenije sa 37.520 stanovnika. U gradu se razvila industrija (prerada metala, industrija građevnog materijala, kemijska industrija), na poljoprivrednom području razvilo se pčelarstvo, stočarstvo i voćarstvo, također se razvila prehrambena industrija te obrada plemenitih metala poznatija kao Zlatarna Celje. Većina industrijskog postrojenja i poslovno-upravnih zgrada nalaze se na sjevernom i istočnom djelu Celja dok se u starom gradu uz stambene zgrade nalaze i upravne, poslovne i kulturne ustanove kao što su Pokrajinski muzej iz 1882. godine te profesionalno kazalište iz godine 1950. Među obrazovnim ustanovama je fakultet i neovisne akademske institucije. Celje leži u jugoistočnom djelu Celjske kotline na ušću rijeke Voglajne u Savinju, površine 94,9 km² (Bogataj i sur., 2013, 247). Bitan preokret zasigurno je bila izgradnja željeznice 1846. godine koje je Celje povezala sa sjevernom i zapadnom Europom.

Stari grad Celje

Stari grad Celje podigli su Vouberški u drugoj polovini 12. stoljeća. Nakon izumiranja rodbine grad je prešao u ruke žovnečke gospode. Oni su nakon preseljenja u grad na ušću Savinje i Voglajne promijenili ime u Celjski, a grad počeli uređivati u suvremenu stambenu rezidenciju. U 14. stoljeću grofovi Celjski na prirodnoj uzvisini podigli su takozvani „bergfrid“. Obrambena kula s gotovo tri metra debelim zidovima služila je kao posljednje utočište od napadača. Na prvom katu 23 metara visoke kule bila je uređena tamnica iznad koje su se nalazili prostori namijenjeni skladištenju oružja i ostale opreme. Važna predstavnica dinastije Celjskih bila je i Barbara Celjska, najmlađa kći Hermana II. Njezin liberalizam, vjerska tolerancija, a ponajprije zanimanje za alkemiju i astrologiju raspirivali su duhove još mnogo godina nakon njezine smrti. Nakon kraja slave Celjskih grad je obnovljen i postaje atraktivnom turističkom točkom (URL 25).

Šmartinsko jezero

Jezero u neposrednoj blizini Celja svojom je obalom i zanimljivom okolicom privlačna šetališna točka. Svojom dužinom obale je najveće umjetno jezero Slovenije, nastalo je 1970. godine nakon izgradnje barijere Loče. Površina jezera je 113 hektara. Osim svoje prvotne funkcije zadržavanja visoke vode, jezero i njegova okolica s godinama su se pretvorili u rekreacijsko, sportsko i turističko područje koje je iz godine u godinu popularnije. Dužina obale je 12,1 kilometar te pruža mnoge mogućnosti za opuštanje i odmor (ribolov, pedaliranje, piknik, vožnja čamcem i dr.) (URL 26).

Slika 6. Šmartinsko jezero

Izvor: Šmartinsko jezero, <http://www.smartinsko-jezero.com/2011/01/smarjak-vabi/>, posjećeno 12. srpnja 2015.

Celjski dom

Celjski dom je zgrada na tri kata sa kutnom okruglom kulom, sagrađen je između 1905.-1907. godine. To je stara Njemačka kuća izgrađena u neogotičkom stilu. Podigli su je Nijemci kao protutežu slovenskom Narodnom domu. Sve do raspada stare Austrije smatrala se društvenim središtem celjske njemačke buržoazije. Kasnije je preimenovana u Celjski dom, a u njoj je bilo gradsko kino. Danas je u zgradi ured Turističko-informativnog centra Celje.

Katedrala Sv. Danijela

Katedrala se nalazi u jezgri srednjovjekovnog grada Celje. Sadašnja katedrala nekada je bila romanička jednobrodna crkva, te je nakon višebrojnih renoviranja svoj sadašnji izgled dobila u drugoj polovici 20. stoljeća. Dužina katedrale je 36 metara, visina nešto

više od 12,5 m, dok joj je širina 14,5 metra. U 14. stoljeću dozidana je sjeverna kapela Žalosne Majke Božje koja je u gotičkom stilu koja je bogata kamenorezačkim ukrasom i kamenim kipom. Godine 2001. dozidana je i kapela koja je posvećena biskupu i piscu Antonu Martinu Slomšku, njegov kip se nalazi pokraj crkve. U katedrali se mogu još vidjeti mnoge srednjovjekovne slike, venecijanski glavni oltar i kipovi i srednjovjekovne i renesansne nadgrobnne ploče iz 16. i 17. stoljeća koje su u katedrali i na vanjskim zidovima (URL 27).

Regionalni muzej

Najljepša renesansna građevina u gradu izgrađena između 1580. i 1603. godine na južnom dijelu gradskih zidina, na mjestu gdje su nekoć bile upravna i gospodarska zgrada celjskoga donjeg grada. Regionalni muzej Celje je kulturna ustanova koja bilježi, prikuplja, štiti, istražuje i prezentira kulturnu baštinu Celja i celjske regije za razdoblje od prapovijesti pa sve do prvog svjetskog rata. U toj kasnorenesansnoj palači koja je nazvana Stara Grofija prikazano je sve od namještaja pa do keramike i oružja, dok je najpoznatiji dio zbirke prelijepi Celjski strop iz početka 17. stoljeća u svečanoj dvorani Stare Grofije, jedan od rijetkih primjera profanog slikarstva na prijelazu iz renesanse u rani barok (URL 28).

Slika 7. *Regionalni muzej, Celjski strop*

Izvor: Dežela Celjska, <http://www.dezela-celjska.si/sl/node/233>, posjećeno 13. srpnja 2015.

Celje se također može pohvaliti sa brojnim kipovima koji krase ulice i trgove, brojnim crkvama, povijesnim zgradama, spomenicima, muzejima i galerijama.

5.3.3. Maribor

Maribor je grad, sjedište istoimene općine i upravne jedinice. On je gospodarsko i kulturno središte sjeveroistočne Slovenije sa 33 naselja. Maribor je drugi najveći grad Slovenije. Leži na spoju Mariborske ravnine, Dravskog polja, Kozjaka, Pohorja i Slovenskih gorica. Rijeka Drava dijeli grad na dva dijela: sjeverni i južni dio. Površina Maribora je 147,5 km² i ima oko 111 730 stanovnika (Bogataj i sur., 2013, 228).

Kako mnogi opisuju Maribor kao živahno, zeleno mjesto sa vrhunskom kulturom i događanjima, bogatom vinskom tradicijom i najstarijom vinovom lozom na svijetu. Izvrsno mjesto za opuštanje, istraživanje, zabavu, rekreaciju te gostoljubivost i ljubaznost doveli su Maribor do počasnog naziva Prijestolnicom kulture 2012. godine (URL 29).

Glavne turističke atrakcije Maribora su dvorac koji potječe iz petnaestog stoljeća, kao i mariborska katedrala koja datira iz 12. stoljeća, građena u gotičkom stilu koja dominira središtem grada. Također je vrijedno spomenuti i Mariborsku gradsku vijećnicu izgrađenu za vrijeme renesanse (URL 30).

Katedrala Sv. Ivana Krstitelja

Kao što je u prijašnjem tekstu spomenuto, jedna od glavnih atrakcija Slomškovega trga je katedrala iz 12. stoljeća, dugogodišnje vjersko gradsko središte. Posljednjih godina prepoznatljiva je zbog biskupa Antuna Martina Slomškog koji je prvi slovenski svetac i njegov grob se nalazi u katedrali. Pripada među arhitektonska ostvarenja iz gotičkog razdoblja, ali ima elemente baroka. Sadrži pozlaćene reljefne prizore iz života sveca Ivana Krstitelja (URL 31).

Mariborski dvorac

Dvorac se nalazi na Gradskom trgu (Grajski trg). Izgradio ga je Friderik III. između 1478. i 1483. godine. Predstavlja renesansnu građevinu s gotičkim temeljima. Dvorac je danas Pokrajinski muzej sa etnološkom, arheološkom postavom i zanimljivom izložbom tradicionalne nošnje. U dvorcu se nalazi i festivalska dvorana koja je očuvana iz 15. stoljeća i koja obiluje zanimljivim ukrasima (URL 32).

Lent

Najstariji dio grada poznat po spomenutoj najstarijoj vinovoj lozi (450 godina) koja raste ispred vinske kuće, ušla je u Guinnessovu knjigu rekorda. Uz poznatu lozu i vinsku kuću, Lent je značajan po obrambenim kulama, židovskom tornju i sinagogi. U današnje vrijeme Lent je prepoznatljiv po festivalu Lent koji glasi kao najveći slovenski i jedan od najvećih europskih festivala na otvorenom koji traje 16 dana. Posjeti ga oko pola milijuna ljudi, odvija se više od 400 kulturnih programa u kojima sudjeluje tisuću izvođača iz 35 zemalja (URL 33).

U Mariboru osim spomenutog festivala Lent također se odvija i vinsko-kulinarski festival stare loze, glazbeni festival Maribor i najpoznatiji Svjetski kup u skijanju Zlatna lisica (Pohorje) te mnoge druge kulturne, sportske i zabavne manifestacije.

Slika 8. *Lent, najstariji dio grada Maribora*

Izvor: I feel Slovenia, http://www.slovenia.info/en/Architectural-Heritage/Lent,-the-oldest-part-of-the-city.htm?arhitekturne_znamenitosti=2462&lng=2, posjećeno 13. srpnja 2015.

5.4. Primorje

Slovensko primorje, jugozapadni dio Slovenije sastoji se od 46,6 kilometara duge obale (slovenski dio Istre) i područja u zaleđu Tršćanskoga zaljeva. Pod utjecajem mediteranske klime kraj je nagnut prema Jadranskom moru i Furlanskoj nizini. Obalni se dio proteže od Lazareta na Miljskom poluotoku (talijansko-slovenska granica) do utoka Dragonje u Piranski zaljev (slovensko-hrvatska granica). Tu se nalazi Kopar koji je ujedno i glavna slovenska luka te gradovi Piran, Portorož i Izola (URL 34).

U Primorju je razvijen turizam, također je i razvijena proizvodnja prehrambenih proizvoda i bezalkoholnih pića (Fructal) te vinogradarstvo.

5.4.1. Portorož

Portorož je mjesto na obali Piranskog zaljeva u općini Piran. Broji 2947 stanovnika. Leži u zaklonjenom prostoru pod strmim flišnim grebenom. Luka je osigurana od bure i vjetrova. Portorož se razvio u jedno od najvećih turističkih mjesta u Sloveniji zahvaljujući blagoj klimi i spomenutom povoljnom geografskom položaju (Bogataj i sur., 2013,263). Važan značaj za turističku povijest bilo je otvaranje hotela Palace 1910. godine čime je grad dobio smještajni kapacitet visoke klase te je stekao ugled jedne od najvažnijih lječilišnih i odmorišnih destinacija austrijske rivijere. U godinama između 1970. i 1980. izgrađeni su i drugi hotelski kompleksi Bernardin, Emona, Metropol te novi Palace hotel koji je svojim prekrasnim pročeljem jedan od simbola grada i kulisa raznih događaja. Sa izgradnjom hotela Portorož je postao turistički kraj sa izrazitom ljetnom sezonom i velikim dolaskom stranih turista. Portorož je danas moderno ljetovalište sa brojnim hotelima, marinom, casinom, kongresnim i wellnes centrima, odličnom gastronomijom i bogatom ponudom sadržaja za aktivni odmor (URL 35).

Gradić ima Fakultet za pomorstvo i promet, Fakultet za turističke studije te glavno sjedište slovenske broderske tvrtke Splošna plovdoba (Bogataj i sur., 2013, 263). U literaturi je navedeno da je grad Portorož dobio ime od talijanske riječi „*Porto de roses*“ ili Luka ruža (URL 36).

Lokacije koje predstavljaju portoroški kraj su crkva Svete Marije od Rozalija ili Svete Marije od ruža koja je sagrađena u 13. stoljeću. Po njoj je ovo naselje dobilo latinsko ime „*Portus sanctae Mariae de Rosae*“, a kraćenjem je dobilo ime Portorose.

Osim crkve kraj je poznat po Sečoveljskoj solani, čija povijest seže u daleku prošlost, a danas na to podsjeća Muzej solinarstva smješten u tradicionalnoj kući u kojima su živjele obitelji koje su dolazile raditi na polja soli. Sol je u portoroškom kraju puno više od začina, ona je simbol života i jedan od čimbenika koji su presudno utjecali na razvoj ovog područja kao lječilišne destinacije. Vrijedi spomenuti da Portorož ima i vlastiti aerodrom u Sečovlju, smješten na rubu spomenute solane. Portorož je također poznat po noćnom provodu i casinima te ga nazivaju balkanskim Las Vegasom (URL 37).

Slika 9. Moderna ponuda Portoroža

Izvor: Opatija, Portorož i 365 dana Riviere, <http://www.365danariviere.eu/hr/portoroz>, posjećeno 31. kolovoza 2015.

5.4.2. Piran

Piran je grad i sjedište istoimene općine u jugozapadnoj Sloveniji na Jadranskoj obali Piranskog zaljeva. Grad ima 4143 stanovnika, dok općina broji 16 758 stanovnika na 46,6 km². Piran je srednjovjekovni grad na koji je tijekom stoljeća ostavljen trag blizine Venecije. On je jedan od najljepših, najbolje očuvanih mediteranskih gradova koji nudi pogled na netaknutu prirodu, kulturu na svakom koraku, maslinovo ulje, sol, vino, povrće i ribu (URL 38).

Tartinijev trg

Kultura se u Piranu povezuje sa slavnim violinistom i skladateljem imena Giuseppe Tartini koji je grad učinio poznatim u svijetu. Danas mu se rodni grad odužuje središnjim trgom koji nosi njegovo ime te glazbenim festivalom u njegovu čast. Na današnjem prostoru trga nekada je bila luka za piranske ribičke čamce. Nasuprot mnogih drugih sredozemnih gradskih trgova, Tartinijev trg je relativno širok i

prozračan. Kruna trga je crkva Svetog Jurija sa zvonikom i krstionicom na brežuljku. Trg je 1992. godine obnovljen i u sredini trga stoji brončani spomenik Giuseppu Tartiniju. U 15. stoljeću na trg su postavili kamene stupove za zastave na kojima su uklesani motivi i obilježja grada. Najljepši primjer venecijanske arhitekture je Benečanka ili venecijanska kuća koja je izgrađena sredinom 15. stoljeća od strane bogatog mletačkog trgovca koji je bio zaljubljen u stanovnicu Pirana. Kuća je crvene boje, a karakteriziraju je bogati kameni prozori u gotičkom stilu sa biljnim ornamentima i kontrastom bijelog kamena i crvenih zidova (Gosar i Jeršič, 2009, 176).

Prvomajski trg

Veliki trg, danas Prvomajski bio je glavno upravno i trgovačko središte grada. Barokni trg ukrašava kamena cisterna koja je izgrađena radi suše sredinom 18. stoljeća kako bi se riješila javna opskrba vodom. Zauzima skoro cijeli trg te se sastoji od kamenog zida i velike povišene platforme pravokutnog oblika na kojoj se nalaze alegorijske skulpture Zakona i Pravde sa štitom. Na štitu Zakona je isklesan datum i svrha zidanja cisterne dok na štitu Pravde stoje grbovi plemićkih obitelji. Također se na trgu nalazi i napuštena crkva sv. Donata izgrađena u 13. stoljeću koja je danas preuređena u galeriju i prodavaonicu (URL 39).

Slika 10. Prvomajski trg sa kamenom cisternom

Izvor: Slo-foto. net, http://www.slo-foto.net/galerija_slika-66682.html, posjećeno 31. kolovoza 2015.

Katedrala sv. Jurija

Katedrala je izgrađena 1637. godine na mjestu romanske bazilike i gotske crkve. U njoj se nalaze slikarska platna venecijanske škole iz 18. stoljeća i drvena skulptura sv. Jurija na konju iz 17. stoljeća. Pored crkve nalazi se zvonik koji samostalno stoji, sagrađen je 1609. godine po uzoru na zvonik crkve sv. Marka u Veneciji i osmerokutna krstionica iz 1650. godine koja je ukrašena sa gotičkim raspelom. U sklopu crkve je od 2000. godine otvoren i župni muzej koji sadrži riznicu, lapidarij i arheološku špilju. (Gosar i Jeršič, 2009, 177).

Od ostalih crkvi na tom području značajnije su crkva sv. Petra, crkva Marije Snježne i crkva sv. Franje sa samostanom. Vrijedi spomenuti gradsku galeriju, gradsku vijećnicu, pomorski muzej, akvarij te najpoznatije hotele Pirana, a to su hotel Piran, hotel Tartini i hotel Barbara Fiesa.

5.4.3. Ankaran

Naselje koje leži na južnoj obali Miljskog poluotoka. Svojom položajem, kulturnim znamenitostima i prirodnim ljepotama, bogatom mediteranskom vegetacijom, vinogradima te prekrasnim maslinicima razvilo se u turističko naselje. Zbog blagog učinka mora i klime krajem 19. stoljeća počela se razvijati zdravstvena djelatnost. Područje Ankarana bilo je naseljeno od rimskog doba te se nazivalo Ancaria. Prema pripovijestima naselje je dobilo ime po opatu samostana sv. Nikolaju Ancaranu. Ankaran broji 2984 stanovnika. Zdravstvena se djelatnost počela razvijati kada su počeli masovno liječiti bolesti kostiju i pluća sa terapijama povezanim dobrim utjecajem mora i sunca. Na ankaranskom području prije prvog svjetskog rata nastale su dvije zdravstvene ustanove-sanatorij za plućnu tuberkulozu te dječje odmaralište za djecu s tuberkulozom kostiju u kojoj danas djeluje svjetski priznata Ortopedska bolnica Valdoltra, koja je razvila centar za rehabilitaciju sportaša (URL 40).

Samostan sv. Nikole

Samostan je kulturna znamenitost Ankarana od 12. stoljeća kada je sagrađen. Benediktinski samostan je od njegove sagrađnje pa do 1641. godine služio mještanima kao glavno mjesto duhovnosti. To se promijenilo kada sredinom 17. stoljeća svi fratri napuštaju samostan zbog kuge koja je harala tim područjem. Godine 1774. samostan i pripadajuće imanje pripalo je obitelji Madonizza koja ga je prenamijenila u obiteljsku ljetnu rezidenciju. Tijekom godina samostan više nije služio prvotnoj svrsi, vjeri, nego je za vrijeme Napoleona bio ratna bolnica, dok nakon prvog svjetskog rata ulazi u sustav hotelskog kompleksa Adria unutar kojeg se i danas nalazi (URL 41).

U Ankaranu se nalazi jedan od najvećih autokampova Slovenije sa 1600 prostora za kampiranje. Nalaze se i bazeni, sportska igrališta, a posebno vrijedi spomenuti kilometar dugu pješčanu plažu poznatu pod imenom San-Nicolo (URL 42).

6. TURIZAM SLOVENIJE

Turizam predstavlja važnu razvojnu i poslovnu šansu za Sloveniju. U zadnjem desetljeću turizam je postao ključna grana u svjetskom gospodarstvu. S obzirom na sadašnju stopu razvijenosti slovenskog turizma i postojeći razvojni potencijal turizam lako može postati u narednim godinama jedna od vodećih industrija slovenskog gospodarstva i tako značajno uspijeva u postizanju razvojnih ciljeva Slovenije (Hróarsson i Kerman, 2008, 91).

6.1. Planinski i ski turizam

S obzirom na podjelu turizma prema području ostvarivanja turističkog prometa, planinski turizam je vrsta turizma koji se razvija na temelju boravka turista u planinskim turističkim mjestima (Galičić, 2014, 705).

Planinski turizam se odvija u turističkim destinacijama baziranim uz ili na velikim planinskim masivima koji tijekom zime imaju dovoljno dugo snježni pokrivač za višemjesečni boravak turista (Pirjevac i Kesar, 2002, 14).

Kada je riječ o skijalištima kao specifičnim turističkim centrima posebno su definirane usluge i aktivnosti kojima se ovakva turistička mjesta, kao i posebni turistički objekti bave tokom trajanja skijaške sezone. U tom smislu jasno se izdvajaju i pojmovno određuju korisnici usluga zimskih turističkih mjesta, u ovom slučaju skijališta, odnosno ski centara. Tako se pod uslugama na skijalištu podrazumijeva organiziranje skijanja i specijaliziranih zimskih sportskih aktivnosti, podučavanje skijanju, iznajmljivanje i servisiranje opreme za skijanje, prihvata i usluživanje skijaša i drugih korisnika skijališta. U istom kontekstu skijanje je zimska sportska aktivnost rekreativnog ili natjecateljskog karaktera, koja se sastoji iz alpskog skijanja, nordijskog skijanja ili snowborda, dok su specijalizirane zimske sportske aktivnosti sanjkanje, ski-bob, skokovi, moto-sanjkanje, spuštanje gumama, skijanje u dubokom snijegu, paraglajding, skeleton i druge slične zimske sportske aktivnosti (URL 43).

Zimsko-sportska središta Slovenije privlače skijaše, skijaške trkače, surfere, sanjkaše i druge zaljubljenike u zimske aktivnosti. U Sloveniji je uređeno na desetke skijališta sa žičarama. Najpoznatija skijališta su u Kranjskoj Gori, gdje se ujedno i odvija Svjetsko prvenstvo, na Mariborskom Pohorju koje je u prijašnjem tekstu i opisano. Najviše slovensko skijalište je na Kaninu gdje se snijeg zadržava do kraja proljeća. Osim spomenutih, u popularna skijališta ubrajaju se i Krvavec koji je nedaleko Ljubljane, Rogla na Zreškem Pohorju i drugi. Skijaški centar Cerklje ob Krki je najmodernije obiteljsko skijalište u Sloveniji. Po Sloveniji je moguće naći uređena sanjkališta i izvan skijaških središta (Hróarsson i Kerman, 2008, 94-95).

Slovenija je poznata kao zimska i skijaška destinacija zbog mnogobrojnih uređenih skijališta, čak njih 87 sa ukupno više od 600 kilometara skijaških, trkaćih i staza za sanjkanje (URL 44).

Skijanje se u Sloveniji smatra nacionalnim sportom, prema istraživanju 40% Slovenaca se skija. Na svjetskim natjecanjima postižu dobre rezultate (Hróarsson i Kerman, 2008, 76). Skijanje je danas osnovni i sastavni turistički proizvod zimskog turizma. S njime će

se nastaviti razvijati drugi turistički proizvodi i usluge zimskog turizma poput avanture u zimskom prirodnom okruženju i razne druge sportske i rekreacijske aktivnosti na snijegu i okolini.

Slika 11. Skijalište Kranjska Gora za vrijeme Svjetskog prvenstva

Izvor: Slovenia for you, <http://www.sloveniaforyou.com/Skiing.htm>, posjećeno 2. rujna 2015.

Osim skijanja, po slovenskim planinama ima više od 7 tisuća kilometara označenih staza, 165 planinskih kuća i skloništa. Planinski svijet Slovenije nudi puno lakše i teže dostupnih ciljeva do kojih se može doći pod vodstvom iskusnih planinskih vodiča. U Sloveniji se događaju mnogobrojni planinarski događaji koji privlače planinare iz raznih dijelova svijeta, kao na primjer pohod Objemi svoje mesto koji se održava od 1957. godine (Hróarsson i Kerman, 2008, 97).

6.2. Zdravstveni turizam (spa, wellness, toplice)

Zdravstveni turizam je s obzirom na podjelu turista prema motivima turističkog putovanja vrsta turizma koji se razvija na osnovi liječenja i oporavka turista te se odvija

gotovo cijelu godinu. U zdravstveni turizam se ubrajaju medicinski, dentalni, spa, wellness, sportski, kulinarski i dr. (Galičić, 2014, 106).

Zdravstvena funkcija turizma je društvena (neekonomska) funkcija, prisutna u svakoj vrsti turističkog kretanja, jer se svaka promjena sredine, ljudi, ambijenta i klime medicinski dokazano pozitivno odražava na fizičku i psihičku kondiciju čovjeka (Galičić, 2014, 1066).

Specifični oblik turizma, zdravstveni turizam, karakter ovih putovanja je isticanje zdravlja kao središnjeg motiva, bez obzira na prirodni prostor u kojem se turistička aktivnost odvija. Zdravstveni je turizam stalno u porastu, obuhvaća boravak u mjestima s termalnim-ljekovitim izvorima, te u priobalnim mjestima s posebnim klimatskim prilikama i talasoterapijama¹⁰ (Pirjevec i Kesar, 2002, 5).

Medicinski turizam jedinstvena je kombinacija medicinskih i turističkih usluga. U suštini, radi se o uspješnom kombiniranju zdravstvenih tretmana i hotelskih i drugih usluga u turističkoj destinaciji. Danas, koncept medicinskog turizma razvio se korak dalje od klasičnog koncepta zdravstvenog turizma, toplica i SPA centara, čiji korijeni sežu daleko u prošlost. Industrija medicinskog turizma vrijedna je 60 milijardi dolara godišnje, na svjetskoj razini, a ta vrijednost iz godine u godinu kontinuirano raste. Još uvijek ne postoji dovoljan broj dostupnih rezultata istraživanja i objavljenih znanstvenih radova koji uključuju dubinsku analizu specifičnih motiva za putovanja u destinacije medicinskog turizma. Isto tako, izvršena su tek ograničena empirijska istraživanja o percepciji usluge medicinskog turizma od strane korisnika. Većina objavljenih radova fokusira se na fenomen turizma općenito, pri čemu se na medicinski turizam uglavnom promatra kao na specifičnu marketinšku nišu u turističkoj ponudi, ili kao na specifičan oblik selektivnog turizma (Babić i sur., 2013, 17-18).

Tajnu dobrog osjećaja zbog slovenskih izvora ljekovitih voda su ljudi otkrivali još u povijesti. O bogatoj i raznolikoj kulturi termalizma pričaju iskopine iz doba rimskog carstva, pisani dokumenti o termalnim vodama, koji su čak iz 1147. godine. U renesansnom razdoblju srednjeeuropskih lječilišta nastali su zdravstveni centri koji još i danas predstavljaju temelje zdravstvenog turizma u Sloveniji. Blagotvorni učinci izvora,

---

¹⁰ Talasoterapija (od grčke riječi thalassa = more) je liječenje morskom vodom, klimom i morskim elementima.

koje su otkrili lokalni mještani, daju nova saznanja o zdravlju. U zadnjim desetljećima grade se nova lječilišta. Moderni zdravstveni turistički centri su postali jedan od najboljih oblika turističke ponude Slovenije. Bolja usmjerenost prema turističkoj ponudi ukazuju njihova preimenovanja u „terme“, „spa“, „wellness“ centre. Petnaest zdravstveno-turističkih središta ima status prirodnog lječilišta. Promjena imidža tih centara zadnjih godina potaknula je i druge k intenzivnijem istraživanju prirodnih bogatstava Slovenije i time pridonijela u nastajanju novih turističko-kupališnih centara. Tih 15 slovenskih zdravstveno-turističkih centara ispunjavaju zahtjeve za dobivanje statusa državnog verificiranog „zdravilišća“¹¹, što im omogućava uključivanje u javnu zdravstvenu mrežu Slovenije. Slovenska prirodna termalna lječilišta pružaju osim klasičnih usluga i programe za ljepotu i opuštanje. Takozvane wellness programe za poboljšanje organizma u Sloveniji ne nude samo zdravstveni centri ili slovenski zdravilišća već su se za njih pobrinuli mnogi hoteli i samostalni „wellness“¹² centri“ u više mjesta i u posebnim turističkim središtima (Hróarsson i Kerman, 2008, 92-93). Prema podacima iz 2008. godine u Sloveniji je bilo 16 000 kreveta u toplicama, što čini oko 20% ukupnih slovenskih smještajnih kapaciteta. Slovenija ima čak 87 prirodnih termalnih izvora sa temperaturom vode od 32 do 73 stupnja Celzijeva. Slovenske toplice i lječilišta svoje goste maze na slovenskoj obali, na ušću dviju rijeka, u podnožju vinorodnih brežuljaka i veličanstvenih Alpa te na panonskim ravnicama (URL 45).

Kao što je spomenuto u prijašnjem tekstu u poglavlju Predalpskih regija, ta regija je poznata po vrlo razvijenom termalnom turizmu, a središta su: Laško, Rogaška Slatina, Radenci, Dolenjske toplice (u kojima je radioaktivna voda do 36 °C), Čatež ob Savi (oslanja se na veliko tržište susjednog Zagreba), Lendava, Dobrna, Ptuj, Šmajerske Toplice, Moravske Toplice, Topolšica, Zreče i Podčetrtek (Curić i sur., 2013, 222). U lječilištima/zdravstvenim centrima u 2014. godini ostvareno je 2.999.000 noćenja turista ili 31% od ukupnih noćenja te godine.

---

¹¹ Zdravilišće je mjesto koje omogućuje na temelju prirodnih resursa (termalne vode, hladna mineralna voda, klima) reguliranih zdravstvenim djelatnostima, smještajnim objektima rehabilitaciju i poboljšanje zdravlja.

¹² Wellness je cjelokupna koncepcija očuvanja i unapređenja zdravlja koja obuhvaća sva područja od zdravog kretanja, tjelesnog vježbanja, uravnotežene prehrane, opuštanja i nadvladavanja stresa do osjećaja ugone i zadovoljstva.

6.3. Osnovni turistički pokazatelji

Kao što je u prijašnjem tekstu navedeno, turizam ima veliku ulogu u gospodarstvu Slovenije. Zbog velike i različite ponude što u zdravstvenom turizmu tako i u ponudi smještaja, seoskom turizmu, poslovnih susreta i raznim drugim mogućnostima koje Slovenija kao mala zemlja nudi. Zbog velike popularnosti ovako male, ali prekrasne zemlje svake godine dolazi sve više stranih turista u Sloveniju. U Sloveniji je 2014. godine zabilježeno 3.524.020 dolazaka turista, od čega je 1.113.196 domaćih turista i 2.410.824 stranih (7% više nego u 2013. godini), dok je zabilježeno noćenje od 9.590.642 turista ukupno od kojih je 3.500.233 domaćih i 6.090.409 (2% više nego u 2013. godini) turista. Slovenija bilježi veći broj turista u 2014. godini za 139.529 turista u odnosu na prošlu 2013. godinu (URL 46).

Strani turisti su ostvarili najveći broj noćenja do sada, dok su domaći turisti ostvarili najmanji broj dolazaka i noćenja u zadnjih 7 godina. Stranci su u 2014. godini ostvarili 64% od svih noćenja. Najviše je noćenja od stranih turista ostvarila Italija (16%), Austrija (12%), Njemačka (11%), Rusija, Hrvatska i Nizozemska (svaka 5%). U godini 2014. više noćenja su ostvarili turisti iz Mađarske (za 16% više), Austrije (za 8% više), iz Italije (4% više) te iz Njemačke (1% više). Vrijedi spomenuti da su turisti iz neeuropskih država ostvarili u 2014. godini 12% više noćenja u odnosu na 2013.

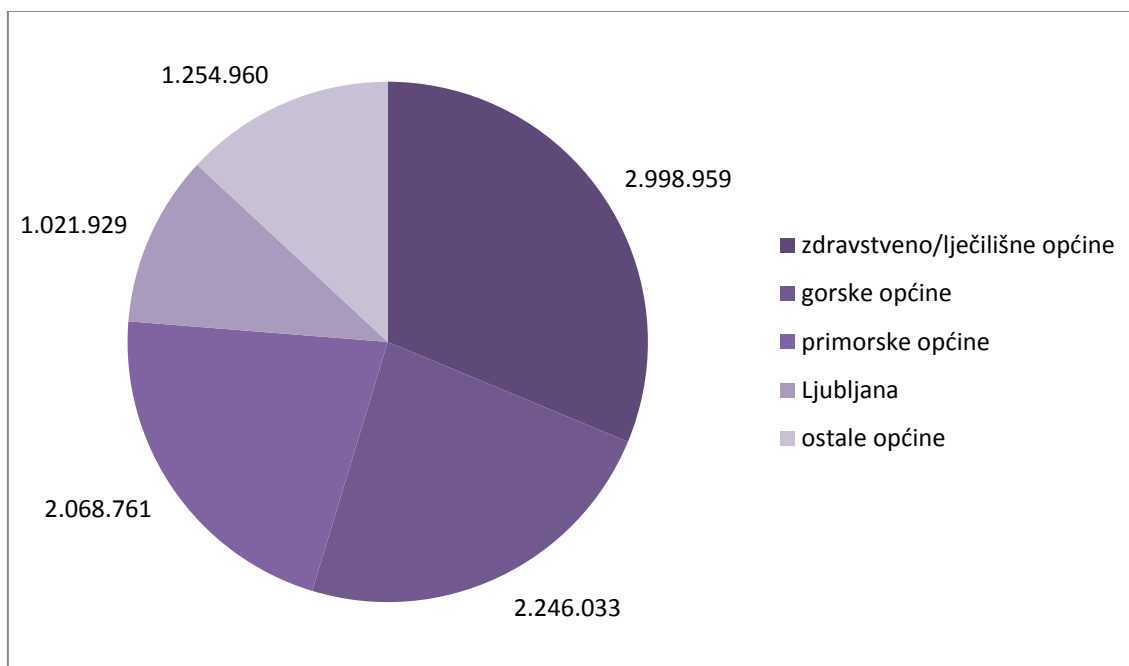
Tablica 1. *Turistička noćenja po državama*

<i>Države</i>	<i>2014.</i>	
	Broj noćenja turista	%
Italija	962.835	16
Austrija	754.018	12
Njemačka	695.935	11
Rusija	318.592	5
Hrvatska	284.087	5
Nizozemska	290.829	5

Izrada autorice prema službenim statističkim podacima Statističkog ureda Republike Slovenije

Većina noćenja svih turista u 2014. godini ostvarena je u zdravstveno/lječilišnim općinama (2.999.000 ili 31%), što je za 1% manje nego prošle godine. Na drugom mjestu po broju noćenja su gorske općine (2.246.000 ili 23%), dok su na trećem mjestu primorske općine (2.068.761 ili 22% svih noćenja) što je porast za 2% u odnosu na prošlu 2013. godinu. Strani turisti su ostvarili najviše noćenja u planinskim (gorskim) općinama odnosno 27% svih stranih noćenja dok su domaći turisti ostvarili najviše noćenja u lječilištima (48% svih domaćih noćenja). Turisti iz Italije i Njemačke su noćili u hotelima u primorskim općinama, turisti iz Rusije, Hrvatske i Austrije u hotelima u lječilišnim općinama. Više od polovice turističkih noćenja ostvareno je općinama Piran, Ljubljana, Bled, Moravske Toplice, Kranjska Gora i u Kopar. Strani turisti su više od polovice svojih noćenja ostvarili u općinama Ljubljana, Piran, Bled, Kranjska Gora i Brežice, dok su domaći više od polovice noćenja ostvarili u općinama Piran, Brežice, Moravske Toplice, Koper, Izola i Kranjska Gora. U 2014. godini je turistima bilo ponuđeno više od 43.000 soba ili apartmana sa više od 123.000 ležaja od čega je 40% bilo u hotelima i sličnim smještajnim objektima, 19% u kampovima i 41% u drugim smještajnim objektima (URL 47).

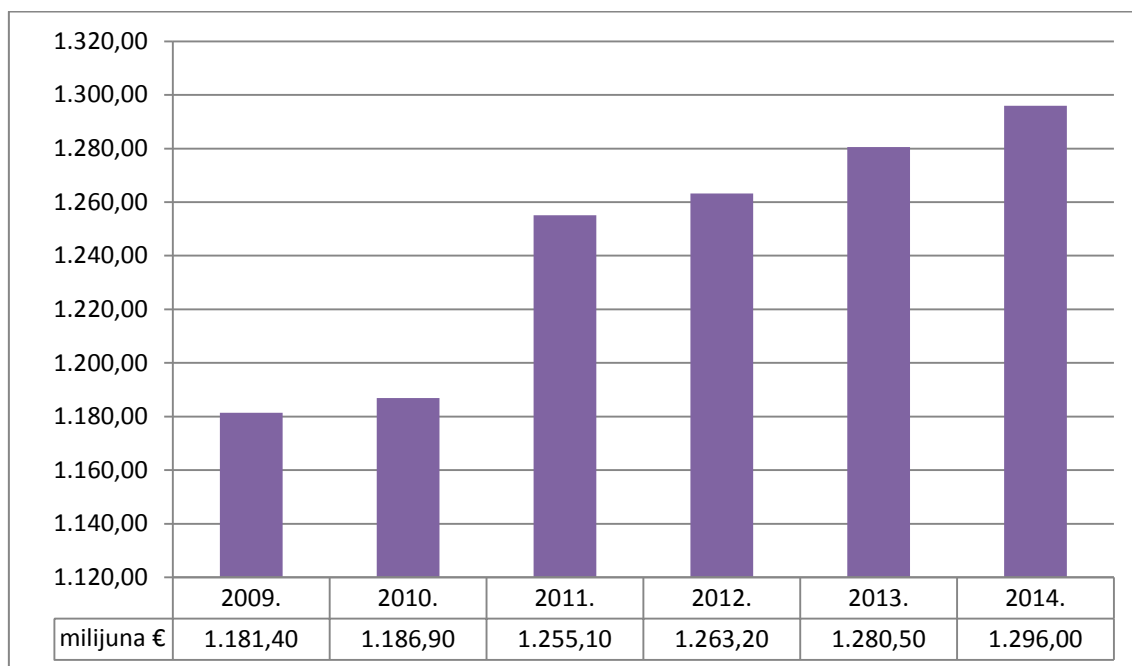
Grafički prikaz 1: Noćenja turista po općinama

Izvor: Statistički ured Republike Slovenije

Putovanja i turizam su važna gospodarska aktivnost u većini zemalja diljem svijeta, kao i njihov izravan ekonomski utjecaj. Izravan doprinos putovanja i turizma prema BDP-u odnosi se na unutarnju ukupnu potrošnju u zemlji, kao i individualne potrošnje vlade na usluge izravno povezane sa posjetiteljima i turističkim objektima. Izravan doprinos putovanja i turizma u BDP-u u 2014. godini bio je 1.296.0 milijuna eura što je udio od 3,5% ukupnog BDP-a. To se prije svega odražava na gospodarsku aktivnost ostvarenu kroz industrije kao što su hoteli, putničke agencije, zrakoplovne tvrtke i druge usluge prijevoza putnika, aktivnosti restorana te industriju zabave. Ukupan doprinos putovanja i turizma u BDP-u (uključujući šire učinke ulaganja, opskrbnog lanca, utjecaj na dohodak) bio je 4.707.5 milijuna eura što je 21,7% ukupnog BDP-a (URL 48).

Grafički prikaz 2. *Izravan doprinos putovanja i turizma u BDP-u (valuta: euro)*

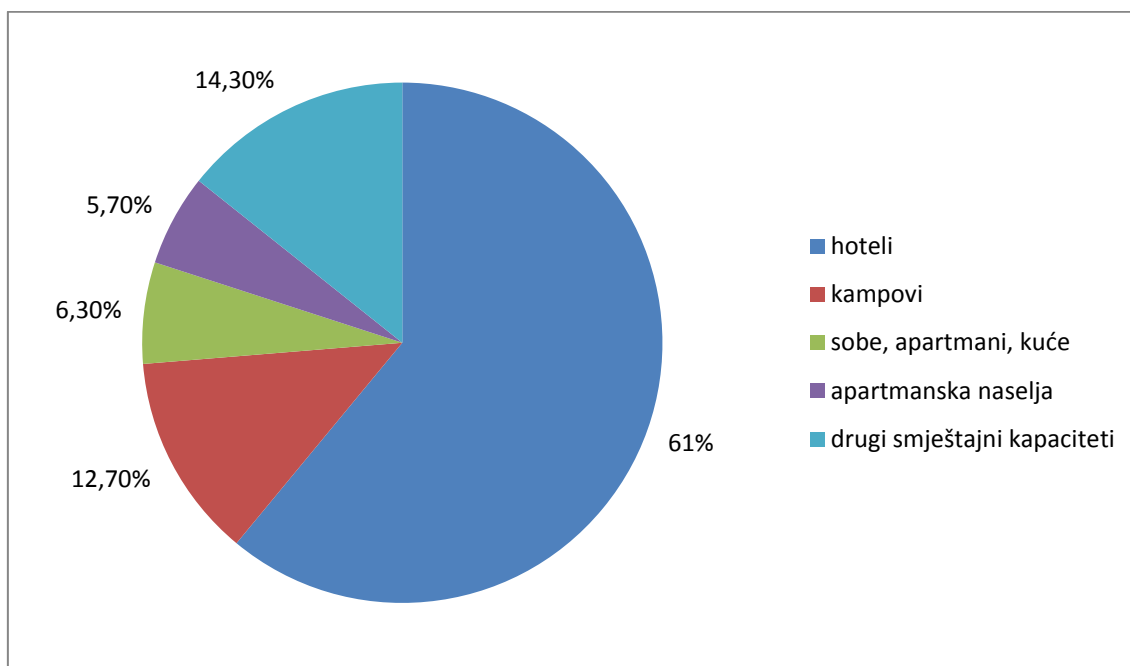

Izvor: <http://www.wttc.org//media/files/reports/economic%20impact%20research/countries%202015/slovenia2015.pdf>, posjećeno 7. rujna

Izravan doprinos putovanja i turizma u zaposlenju ostvaruje 31.000 radnih mjesta u 2014. godini. To se odnosi na zaposlenike u hotelima, putničkim agencijama, zrakoplovnim tvrtkama i drugim uslugama prijevoza, turističkim i drugim zabavnim

objektima. Slovenija je privukla kapitalna ulaganja od 708.2 milijuna eura, dok se očekuje porast od 4,3% u 2015. godini (URL 49).

Grafički prikaz 3: *Noćenja turista prema vrstama smještajnih objekata*

Izvor: Statistički ured Republike Slovenije

Najveći broj turista noćio je u hotelima, 61% od ukupnog broja noćenja dok su na drugom mjestu po broju noćenja kampovi sa 12,7%, u raznim apartmanima, kućama i sobama noćilo je 6,3% turista, u apartmanskim naseljima 5,7% te u ostalim smještajnim objektima ostvareno je 14,3% noćenja.

7. ZAKLJUČAK

Turizam je jedna od najdinamičnijih, najmasovnijih pojava u cijelom svijetu, a posljednjih nekoliko godina i u Republici Sloveniji. Za turizam se može reći da je jedna od najbrže rastućih grana svjetske ekonomije. Sa više od 3.520.000 dolazaka i više od 9.500.000 noćenja Slovenija bilježi svake godine porast broja turista. Slovenija poznata kao mala i zelena zemlja je zemlja u Europi koja spaja alpsko i sredozemno podneblje,

Panonsku nizinu i krški fenomen. Sa svojim brojnim prirodnim znamenitostima, zelenim površinama, predivnom arhitekturom i kulturnim spomenicima turisti se lako mogu osjećati kao kod kuće. Slovenija ima razvijene različite vrste turizma, a temeljene na brojnim turističkim resursima.

Svaka turistička regija u Sloveniji je posebna, različita klima, gastronomija, prirodne i kulturne znamenitosti, prirodni i životinjski svijet i sve to regije nude kroz različite oblike turizma. Iako je Slovenija u turističkom pogledu slabije razvijena zemlja, ima razvijen planinski i ski turizam, medicinski turizam koji je vrlo važan, ako ne i najvažniji dio turizma u Sloveniji. Slovenija nudi mnogobrojne toplice i lječilišta, mnogo skijaških staza i centara u kojima se odvijaju svjetska brojna natjecanja. Slovenska obala je kratka, ali nudi mnoge ljepote te je idealna za vodene sportove. Može se zaključiti da Slovenija pruža turističku ponudu u svim svojim krajevima. Uz turizam Slovenija ima malo i dinamično razvijeno gospodarstvo. Uz slabije uvjete za gospodarstvo, produktivnost je manja te samim time proizvodnja je skuplja, ali zbog bogatstva zemlje rijekama, jezerima i morem stanovništvo se bavi ribolovom dok se u planinskim krajevima bave šumarstvom. Slovenija je u kratkom vremenu postala jedna od najrazvijenijih tranzicijskih država te je zbog toga ubrzo postala i članicom Europske Unije.

Zaključujemo da je turizam Slovenije svake godine razvijeniji što nam pokazuju podaci o dolascima i noćenjima turista koji rastu iz godine u godinu. Slovenija je gostoljubiva zemlja, ne može se iskusiti samo u hotelima već treba posjetiti lokalno stanovništvo koji će turistima dočarati život u slovenskim raznolikim krajevima. Može se reći da je Slovenija zemlja crkvi, muzeja, arhitekture i da se uvijek nešto u zemlji događa. Slovenske turističke organizacije svake se godine trude svojim inovacijama privući što veći broj turista te je slogan zemlje na engleskom jeziku „I feel Slovenia“ koji predstavlja zajednički nazivnik za sve marketinško-promocijske aktivnosti.

8. LITERATURA I IZVORI

Literatura:

1. Babić, R. i dr. (2013). Medicinski turizam – neki marketinški i etički aspekti. *Oeconomica Jadertina*, Vol. 3/ No. 2: 17-18.
2. Bartoluci, M. i suradnici. (2004). Menedžment u sportu i turizmu. Zagreb.
3. Bogataj, J.; Klemenc, A.; Komat, A.; Kos, M.; Krajčič, D.; Ogrin, D.; Plut, D.; Potočnik Savič, D. (2013). Veliki atlas Slovenije. Ljubljana, Mladinska knjiga založba.
4. Curić, Z.; Glamuzina, N.; Opačić, T. (2013). Geografija turizma – regionalni pregled. Zagreb, Naklada Ljevak.
5. Galičić, V. (2014). Leksikon ugostiteljstva i turizma. Opatija, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija.
6. Gosar, A., Jeršič, M. (2009). Slovenija turistični vodnik. 4 izd. Ljubljana, Mladinska knjiga založba.
7. Hróarsson, B., Kerman, D. (2008). Slovenija danes. Ljubljana, Printskill Ltd.
8. Kuhar, Š., Potokar, R. (2008). Gremo v mesto Ljubljana – Arhitekturni sprehodi in ogledi. Ljubljana, Založba Rokus Klett, d.o.o.
9. Lew, A.; Hall, M.; Timothy, D. (2008).). World geography of travel and tourism – first edition. Elsevier, Amsterdam.
10. Pirjevac, B., Kesar, O. (2002). Počela turizma. Zagreb, Mikrorad.
11. Pivka, J. (2009). Pohorje. Maribor, Kapital.
12. Vukonić, B., Čavlek, N. (2001). Rječnik turizma. Zagreb, Masmedia.

Izvori:

URL 1: Proleksis enciklopedija, <http://proleksis.lzmk.hr/46209>, posjećeno 7. svibnja

URL 2: Hrvatska enciklopedija, <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=56693>, posjećeno 8. svibnja

URL 3: Proleksis enciklopedija, <http://proleksis.lzmk.hr/46209/>, posjećeno 26. svibnja

URL 4: Proleksis enciklopedija, <http://proleksis.lzmk.hr/46209/>, posjećeno 27. svibnja

URL 5: Croatialink.com,
http://croatialink.com/wiki/Turizam:_definicija,_nastanak,_razvoj_i_podjela, posjećeno 27. svibnja

URL 6: Slovenian Alps, Gorenjska, <http://www.slovenian-alps.com/hr/vodic-po-regiji>, posjećeno 29. svibnja

URL 7: Wikipedija, <http://hr.wikipedia.org/wiki/Gorenjska>, posjećeno 29. svibnja

URL 8: Planinarenje.hr, <http://planinarenje.hr/kt/gorja/slovensko/julijske-alpe/>, posjećeno 1. lipnja

URL 9: I feel Slovenia, http://www.slovenia.info/en/Triglav-National-Park.htm?triglavski_narodni_park=0&lng=2,
<http://www.slovenia.info/si/destinacije/Julijske-Alpe.htm?destinacije=128&lng=1>, posjećeno 1. lipnja

URL 10: Julijske Alpe, <http://www.julijske-alpe.com/slovensko/>, posjećeno 1. lipnja

URL 11: I feel Slovenia, <http://www.slovenia.info/si/Jezera/Dolina-Triglavskih-jezer-.htm?jezero=12742&lng=1>, posjećeno 1. lipnja

URL 12: Hrvatska enciklopedija, <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=30432>, posjećeno 1. lipnja

URL 13: Planinarenje.hr, <http://planinarenje.hr/kt/gorja/slovensko/kamnisko-savinjske-alpe/>, posjećeno 10. lipnja

URL 14: Znanstveno raziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, <http://giam.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/ledenik-pod-skuto#v>, posjećeno 10. lipnja

URL 15: Dedi, Enciklopedija naravne in kulturne dediščine na Slovenskom,
<http://www.dedi.si/dediscina/60-ledenik-pod-skuto>, posjećeno 10. lipnja

URL 16: Wikipedija, <http://hr.wikipedia.org/wiki/Pohorje>, posjećeno 11. lipnja

URL 17: Marprom, Mariborsko Pohorje, <http://www.mariborskopohorje.si/mariborsko-pohorje>,
posjećeno 24. kolovoza

URL 18: Skijanje.hr, <http://www.skijanje.hr/skijalista/slovenija/clanak/mariborsko-pohorje?id=12725>, posjećeno 24. kolovoza

URL 19: Rogla, destinacija Pohorje, <http://www.destinacija-rogla.si/destinacija/zrece>, posjećeno
25. kolovoza

URL 20: Skijanje.hr, <http://www.skijanje.hr/skijalista/slovenija/clanak/ribnisko-pohorje?id=23692>, posjećeno 25. kolovoza

URL 21: Moj planinarski dnevnik Planine, <http://planinarstvo.blogger.index.hr/post/pohorje--crni-vrh/25758183.aspx>, posjećeno 25. kolovoza

URL 22: I feel Slovenia,
http://www.slovenia.info/si/Regije/Osrednjeslovenska.htm?_ctg_regije=11&lng=1, posjećeno
30. lipnja

URL 23: Ljubljana,
<http://www.visitljubljana.com/si/aktivnosti/nakupovanje/1116/poidetail.html>, posjećeno 11.
srpnja

URL 24: Ljubljana,
<http://www.visitljubljana.com/si/aktivnosti/znamenitosti/1914/poidetail.html>, posjećeno 11.
srpnja

URL 25: Celje, turistički vodič,
http://www.celeia.info/upload/doc/921_Celje_turisticki_vodic.pdf, posjećeno 12. srpnja

URL 26: Šmartinsko jezero, <http://www.smartinsko-jezero.com/>, posjećeno 12. srpnja

URL 27: Celje, turistički vodič,
http://www.celeia.info/upload/doc/921_Celje_turisticki_vodic.pdf, posjećeno 13. srpnja, 23str.

URL 28: Dežela Celjska, <http://www.dezela-celjska.si/sl/node/233/19>, posjećeno 13. srpnja

URL 29: I feel Slovenia, http://www.slovenia.info/si/-ctg-kraji/Maribor.htm?_ctg_kraji=2625&rsearchurl=%2Fdefault%2Easp%3Fmuzej%3D4321%26lng%3D1%26srch%3D1%26srctype%3Dglobal%26searchStr%3Dmaribor%26r%3D248971&searchstrwp_C607_I4321_W81_L1_N9_=maribor&wp_id=wp_C607_I4321_W81_L1_N9_&lng=1, posjećeno 13. srpnja)

URL 30: Hrbackpacker, <http://hrbackpacker.com/citybreak/?vrijednost=Maribor>, posjećeno 13. srpnja

URL 31: Maribor, Pohorje, <http://maribor-pohorje.si/kaj-poceti/kultura/cerkve-samostani-in-kapele/stolnica.aspx>, posjećeno 13. srpnja

URL 32: Turizam, informišite se na vreme, <http://turistickiblogg.blogspot.com/2010/07/m-r-i-b-o-r-drugi-po-velicini-grad-u.html>, posjećeno 13. srpnja

URL 33: Turizam, informišite se na vreme, <http://turistickiblogg.blogspot.com/2010/07/m-r-i-b-o-r-drugi-po-velicini-grad-u.html>, posjećeno 13. srpnja

URL 34: Hrvatska enciklopedija, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=56698>, posjećeno 25. kolovoza

URL 35: Opatija, Portorož i 365 dana Riviere, <http://www.365danariviere.eu/hr/portoroz>, posjećeno 27. kolovoza

URL 36: Tripuj.com, <http://www.magazin.tripuj.com/evropa/slovenija/portoroz/portoroz-nalaticama-ru%C5%BEa-slovenske-luke/>, posjećeno 27. kolovoza

URL 37: Opatija, Portorož i 365 dana Riviere, <http://www.365danariviere.eu/hr/portoroz>, posjećeno 31. kolovoza

URL 38: Portorož in Piran, <http://www.portoroz.si/si/portoroz-in-piran>, posjećeno 31. kolovoza

URL 39: Kraji-Slovenija, http://kraji.eu/slovenija/piran_prvomajski_trg/slo, posjećeno 31. kolovoza

URL 40: I feel Slovenia, http://www.slovenia.info/si/Mesta-in-kraji-v-Sloveniji/Ankaran.htm?_ctg_kraji=2573&lng=1, posjećeno 31. kolovoza

URL 41: Slovenia-riviera.com, <http://www.slovenia-riviera.com/hr/znamenitosti-ankaran-page.html>, posjećeno 31. kolovoza

URL 42: Občina Ankaran, <http://obcina-ankaran.si/?p=167>, posjećeno 31. kolovoza

URL 43: Turizmologija.com, <http://www.turizmologija.com/clanak/pojam-skijalista-i-ski-centra/>, posjećeno 2. rujna

URL 44: b92,

http://www.b92.net/putovanja/destinacije/evropa.php?yyyy=2011&mm=03&dd=15&nav_category=821&nav_id=499278, posjećeno 2. rujna

URL 45: Kraji-Slovenija,

http://kraji.eu/thematic_page/slovenija_zdravilisca_terme_toplice_wellness/slovenija/slo, posjećeno 7. rujna

URL 46: Statistični ured Republike Slovenije,

http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/viewplus.asp?ma=H069S&ti=&path=../Database/Hitre_Repozitorij/&lang=2, posjećeno 7. rujna

URL 47: Statistični ured Republike Slovenije, <http://www.stat.si/StatWeb/prikazinovico?id=5205&idp=24&headerbar=21>,

posjećeno 7. rujna

URL 48: WTTC Travel & Tourism Economic Impact 2015 Slovenia, pdf.,

<http://www.wttc.org//media/files/reports/economic%20impact%20research/countries%202015/slovenia2015.pdf>, posjećeno 7. rujna

URL 49: WTTC Travel & Tourism Economic Impact 2015 Slovenia, pdf.,

<http://www.wttc.org//media/files/reports/economic%20impact%20research/countries%202015/slovenia2015.pdf>, posjećeno 7. rujna

---

PRILOZI

Popis slika

1. Turističke regije Slovenije.....	10
2. Pogled na jezero Bled sa otočićem.....	14
3. Skijalište Rogla.....	19
4. Ljubljanski grad, tvrđava.....	22
5. Franjevačka crkva i spomenik pjesniku Presernu.....	23
6. Šmartinsko jezero.....	26
7. Regionalni muzej, Celjski strop.....	27
8. Lent, najstariji dio grada Maribora.....	30
9. Moderna ponuda Portoroža.....	32
10. Prvomajski trg sa kamenom cisternom.....	33
11. Skijalište Kranjska Gora za vrijeme Svjetskog prvenstva.....	37

Popis tablica

1. Turistička noćenja po državama.....	40
--	----

Popis grafičkih prikaza

1. Noćenja turista po općinama.....	41
2. Izravan doprinos putovanja i turizma u BDP-u.....	42
3. Noćenja turista prema vrstama smještajnih objekata.....	43